

INTERVENTIE

#2 JULI 2026

MARVER
LEDENMAGAZINE

**AFSCHEID RENÉ,
BREUNIS EN ROEL**
bij 127e Algemene
Vergadering

**TWEE EXTRA
TREDEN**
voor MARVER-lid

**HET GESPREK
OPENEN**
over psychische
problemen

INS & OUTS VAN HET
AVW-RESULTAAT
2026-2028

ONBEGREPEN GEDRAG

“

De Koninklijke Marechaussee groeit hard. Dat is goed, want zowel voor de civiele politietaken als voor de militaire kant is er veel extra personeel nodig. In de zogenoemde informele reorganisatieoverleggen, ofwel ioREO's, komen concrete plannen en presentaties van vergezichten langs. Natuurlijk zorgt het aanmaken van nieuwe vacatures niet direct voor nieuwe collega's. Die moeten eerst worden geworven en opgeleid. Samen met de directeur Personeel en Bedrijfsvoering van de KMar hebben we goede gesprekken over het vormgeven van deze groei bij de KMar. Vrijwel alle groeiplannen die de KMar heeft, worden zonder omhaal of gedoe goedgekeurd. In formele zin vormen deze groeiplannen reorganisaties, maar de afhandeling gaat, met de zogenoemde Bijlage Groei in de hand, sneller dan ooit. We voelen immers allemaal de urgentie. Vanuit de ioREO's van de andere defensieonderdelen krijg ik dezelfde verhalen te horen: we gaan snel. De directeuren personeel zijn tevreden.

Degene die het gehele overzicht bij Defensie zou moeten hebben, de Hoofddirecteur Personeel (HDP), zegt echter het tegenovergestelde. We gaan niet snel genoeg en de vakbonden zouden vertragen. Iets wat wij en de mensen van de defensieonderdelen in het algemeen niet herkennen. Dit zorgt wel voor een vreemde spanning. Zo kun je de ene dag in een ioREO in een heel goede sfeer met een directeur personeel drie groeiplannen goedkeuren. De dag daarna moet je met de HDP en haar mensen strijd voeren over de snelheid van het groeiproces. We weten dat de Commandant der Strijdkrachten en de secretaris-generaal van Defensie deze bipolariteit voeden.

De zoveelste staatssecretaris van Defensie laat zich vervolgens weer voor het karretje spannen van deze

aanjagers van het onbegrepen gedrag van Defensie. Zo zou je het gedrag immers kunnen noemen zoals je het als marechaussee ziet bij een persoon die je verwart op straat aantreft. We kennen ze allemaal wel: van een UFO-piloot tot de verloren kinderen van een koning of een president. Dit zijn vaak doelloos rondzwervende mensen met grootse, maar volstrekt onrealistische ideeën. De situatie waarin zij zich bevinden, is ook meestal de schuld van iemand anders en zeker niet van hun eigen gedrag.

Misschien kan Defensie er ook niets aan doen en zit het ingebakken in de cultuur van de hogere legerleiding. Hoe het ook zij, het wordt zo langzamerhand wel tijd voor de crisisdienst, want inmiddels begint het gedrag gevaarlijk te worden. De CDS roept immers al vier jaar dat het zomaar binnen vijf jaar oorlog zou kunnen worden. De klok tikt om nu dan eens echt een oorlogsorganisatie te gaan bouwen. Ja, nu echt! De klok tikt al vier jaar en wij hebben nog geen concreet plan gezien. Laat staan dat we ook maar iets hebben kunnen vertragen. Niet dat we uiteindelijk niet de schuld krijgen: het ligt immers altijd aan een ander.

”

06

DEFENSIE EN BONDEN KOMEN TOT AVW-RESULTAAT 2026-2028

→ Tijdens het Sectoroverleg Defensie (SOD) op 23 juni kwamen Defensie en de bonden tot een onderhandelaarsresultaat over nieuwe arbeidsvoorwaardenafspraken voor defensiemedewerkers. Zij werden het eens over een looptijd van 1 september 2026 tot en met 31 augustus 2028, een loonsverhoging van 6,5% vanaf 1 september 2026 en een loonsverhoging van 2% per 1 januari 2028. Bij het ter perse gaan van Interventie is onze achterbanraadpleging hierover nog gaande. Wij delen met jou de ins & outs van het arbeidsvoorwaardenresultaat 2026-2028.

18

WAARDEVOLLE WERKBEZOeken AAN SCHIPHOL & BRIGADE ZUID-HOLLAND

→ Het HB van onze vereniging bracht onlangs in korte tijd zowel een bezoek aan de werklocaties van brigades op Schiphol als aan diverse werklocaties van de Brigade Zuid-Holland. Daar voerden onze HB-leden diverse gesprekken met de collega's op de werkvloer, waardoor zij een goede indruk kregen van de dagelijkse gang van zaken daar. In een reportage doen we je uitgebreid verslag van de werkbezoeken.

27

MILITAIR ANESTHESIE- MEDEWERKER LUISA BONANNO LIEP PTSS OP

→ Tussen 2002 en 2020 ging militair anesthesiemedewerker Luisa Bonanno tien keer op uitzending naar oorlogsgebieden. Door haar pittige ervaringen tijdens deze uitzendingen liep zij PTSS op. Wij spraken met Luisa over haar boek 'Verborgen achter maskers. Tien uitzendingen, één gevecht', waarin zij lezers deelgenoot maakt van deze ervaringen.

08

AFSCHEIDSINTERVIEW MET BREUNIS VAN DE POL

→ Na 14 jaar lang diverse bestuursfuncties te hebben vervuld, waarvan de laatste zes jaar de functie van algemeen secretaris en penningmeester binnen het Hoofdbestuur van de MARVER, nam Breunis van de Pol tijdens onze recente 127e Algemene Vergadering officieel afscheid. Vlak voordat hij van zijn pensioen ging genieten, voelde Interventie hem aan de tand over het verleden, het heden én de toekomst van de Marechausseevereniging.

EN VERDER...

- 04** Bondig – Werk en inkomen
- 11** Interview met HB-lid Alexandra Schaap-Zoet
- 12** 127e AV in teken van afscheid Breunis, René en Roel
- 14** Pensioenambassadeur AFMP over nieuw pensioenstelsel
- 21** Puzzel
- 22** Bondig – Vereniging
- 30** Europese defensieaanpak centraal bij AV EUROMIL
- 32** Contact met de MARVER
- 34** Katern Ledenvoordeel FNV
- 36** Uit de praktijk: twee extra treden voor MARVER-lid

TIJDELIJKE RVU-REGELING VOOR BURGERMEDEWERKERS

Voor burgermedewerkers die structureel belastende werkzaamheden zoals het draaien van nachtdiensten verrichten, hebben Defensie en de bonden onlangs een tijdelijke Regeling Vervroegd Uittreden (RVU) afgesproken. Deze in 2026 geldende regeling is bedoeld als overbrugging naar 2027, het jaar waarin zij willen komen tot een definitieve RVU-regeling. Het kabinet bepaalde een tijd geleden dat RVU-regelingen vanaf dit jaar gericht moeten worden ingezet voor

Scan de QR-code om het volledige bericht te lezen.

werknemers die door de zwaarte van hun werk niet gezond kunnen doorwerken tot de AOW-leeftijd. Naar aanleiding hiervan concludeerden Defensie en de bonden dat de tot en met 2025 geldende RVU-regeling voor burgermedewerkers niet kon worden voortgezet. Bij deze regeling werd namelijk niet gekeken naar hun specifieke werkzaamheden, maar alleen naar de toelagen die zij hadden. ←

GA JE UIT DIENST EN KRIJG JE NOG VAKANTIE-UREN UITBETAALD?

Ga je uit dienst en kun je nog rekenen op de uitbetaling van vakantie-uren? Dan adviseren wij jou om bezwaar te maken tegen de loonstrook waarop deze uren zichtbaar zijn. Wij kunnen dit bezwaar voor jou oppakken. Alweer een hele tijd erkent Defensie dat het werkgeversdeel van de pensioenpremie en het financiële voordeel van de eigen ziektekostenverzekering voor militairen in het vakantieloon moeten worden meegenomen. De uitvoering is echter nog steeds niet rond. Daarom moet je tijdig – dat wil zeggen binnen zes weken – bezwaar maken. Wil je dat wij dit voor jou doen? Stuur dan een e-mail naar de collega's van onze afdeling individuele belangenbehartiging via ib@marver.nl. ←

REGELING REÛNIEFACILITEITEN DEFENSIE GEPUBLICEERD

De nieuwe Regeling reüniefaciliteiten Defensie is definitief van kracht. Na de recente publicatie in de Staatscourant vervangt deze de vorige regeling

Scan de QR-code om het volledige bericht te lezen.

reüniefaciliteiten veteranen, oorlogs- en dienstslachtoffers en postactieven. De nieuwe regeling biedt ruimere reüniefaciliteiten. De laatste afspraak waarover overeenstemming werd bereikt, is om de in het arbeidsvoorwaardenakkoord 2024 vastgelegde tegemoetkoming in de kosten van een reünie van €22 per persoon jaarlijks op 1 juli te indexeren. Met terugwerkende kracht tot deze datum wordt dit normbedrag in 2025 voor het eerst geïndexeerd. Dit komt neer op €23,02. ←

HEB JIJ TOELAGEN ONTVANGEN IN DE VAKANTIE?

Krijg je in de maanden na jouw vakantie minder loon? Dan kan het zijn dat jouw werkgever een aantal toelagen heeft stopgezet gedurende de door jou genoten vakantieweken. Het vlieggeld, de toelage munitieruimen en de oefentoe-lage zijn voorbeelden van deze toelagen. Als je één van deze toelagen in ten minste acht maanden in het jaar ontving, dan moeten deze ook in jouw vakantie worden uitbetaald. Denk je dat dit bij jou onterecht niet is gebeurd? Mail dan de gevraagde stukken naar onze afdeling individuele belangenbehartiging via ib@marver.nl. Vervolgens kunnen wij beoordelen of jouw toelage(n) inderdaad dienen te worden doorbetaald. ←

UPDATE ROND OVERGANG VAN OPLEIDINGSTABEL NAAR SALARISTABEL

De MARVER informeert jou geregeld over het sinds 1 januari 2023 geldende salarissstelsel. In dit bericht besteden we aandacht aan het overgangsmoment van de opleidingstabel naar de salaristabel. Dit moment is belangrijk. Hierdoor wordt namelijk jouw klikmaand bepaald en ga je meer verdienen. De overgang van de opleidings- naar de salaristabel vindt plaats na de afronding van het algemene deel van de initiële opleiding. Wat precies onder het algemene deel van de initiële opleiding valt, verschilt per opleiding. Soms is de AMO voldoende. Het kan echter voorkomen dat aanvullende opleidingen vereist zijn. Minder bekend is dat bij de genoemde overgang rekening moet worden gehouden met opleidingsvertraging die buiten jouw schuld is ontstaan. De inschaling in de salaristabel vindt dan plaats onder aftrek van de opgelopen vertraging. Daarom moet een datum met terugwerkende kracht worden vastgesteld. Denk jij dat je voor een eerdere plaatsing in de salaristabel in aanmerking komt? Neem dan via e-mail (ib@marver.nl) contact op met onze afdeling individuele belangenbehartiging. ←

NIEUWE SPELREGELS VOOR OPCO'S VAN KRACHT

De nieuwe spelregels voor OPCO's als militairen willen overstappen naar een ander krijgsmachtdeel zijn definitief van kracht. Deze spelregels staan in de gezamenlijk door Defensie en de bonden vastgestelde nota Wijziging van bestemming en OPCO-indeling militair personeel die inmiddels ten uitvoer wordt gebracht. De uit 2019 afkomstige nota op dit gebied die OPCO's de vrijheid bood om de regels naar eigen inzicht te interpreteren is verleden tijd. We hopen dat de spelregels in de nieuwe nota zullen zorgen voor een probleemloze overstap van militairen naar een ander OPCO. Het belang van de militair die van

Scan de QR-code om de nieuwe nota te lezen.

krijgsmachtsdeel wil wisselen staat nu voorop. In de nota staat omschreven welk proces moet worden doorlopen als hij of zij deze wens heeft. ←

ALLES OVER HET AVW-RESULTAAT 2026-2028

Scan deze QR-code
voor het volledige
arbeidsvoorwaarden-
resultaat 2026-2028!

Heb jij vragen over het
avw-resultaat? Scan
dan de QR-code en check
onze online FAQ!

Tijdens het Sectoroverleg Defensie (SOD) op 23 juni 2026 bereikten Defensie en de bonden een onderhandelaarsresultaat over nieuwe arbeidsvoorwaardenafspraken voor defensiemedewerkers. Zij werden het onder andere eens over een looptijd van 1 september 2026 t/m 31 augustus 2028, een loonsverhoging van 6,5% vanaf 1 september 2026 en een loonsverhoging van 2% per 1 januari 2028. Bij het ter perse gaan van deze Interventie is onze achterbanraadpleging hierover nog in volle gang. Tijdens deze achterbanraadpleging gaan onze kaderleden op de werkvloer na wat jij en je collega's van alle afspraken vinden. Aan de hand van deze peiling en de uitslag van de op 9 juli afgesloten enquête besluiten we of we akkoord gaan. Als de meerderheid van de centrales instemt, dan is het arbeidsvoorwaardenakkoord 2026-2028 vanaf 1 september 2026 van kracht.

Naast de in de inleiding genoemde looptijd en loonsverhogingen spraken de sociale partners af om in oktober 2026, in januari 2027 én in januari 2028 een eenmalige uitkering te verstrekken aan drie categorieën medewerkers.

- **Categorie 1:**
burgermedewerkers tot en met schaal 6 en militairen t/m sergeant-majoor/sergeant KM
- **Categorie 2:**
burgermedewerkers in schaal 7 tot en met 11 en militairen AOO/sergeant-majoor KM t/m majoor
- **Categorie 3:**
burgermedewerkers vanaf schaal 12 én militairen vanaf luitenant-kolonel.

Deze categorieën ontvangen respectievelijk een eenmalige uitkering van 1100, 900 en 800 euro bruto.

Andere afspraken

Verder zijn o.m. afspraken gemaakt over:

- een verhoging van de Toelage Onregelmatige Dienst (TOD) voor militairen van 14 naar 16,50 euro per uur vanaf 1 september 2026 en 17,25 euro per 1 januari 2027. Vanaf 1 januari 2028 volgt laatstgenoemd uurtarief de loonontwikkeling;
- een verhoging van de reiskostenvergoeding voor woon-werkverkeer van 23 naar 25 cent per kilometer met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2026 en dezelfde verhoging voor dienstreizen per 1 september van dit jaar;
- een uitbreiding van het Individueel Keuzebudget (IKB) voor actieve defensiemedewerkers, waaronder bijvoorbeeld het jaarlijks kunnen uitruilen van een DUO-studieschuld;
- de keuzemogelijkheid om vrijwillig maximaal twee jaar langer door te werken voor militairen die vallen onder de nieuwe diensteinderegeling (nDER) & de optie voor militairen die onder de oude diensteinderegeling (oDER)

VOORLOPIGE PLANNING IN AANLOOP NAAR MOGELIJK AKKOORD

↘ Bij het ter perse gaan van deze Interventie is onze achterbanraadpleging over het avw-resultaat 2026-2028 nog gaande. Als MARVER-lid kon je tot 9 juli jouw mening hierover geven via onze enquête. Aan de hand van de enquêteresultaten én een uitgebreide rondvraag van onze kaderleden bij collega's op de werkvloer besluiten we of we akkoord gaan met dit resultaat, dat we tijdens een bijeenkomst op 15 juli in het FNV-gebouw te Utrecht ook nog met hen bespreken. Als jullie je in meerderheid achter het resultaat scharen en uiteindelijk de meerderheid van de centrales instemt, dan kunnen Defensie en de bonden tijdens het Sectoroverleg Defensie (SOD) op 17 juli het avw-akkoord 2026-2028 ondertekenen. Deze voorlopige planning staat of valt echter met de mening van jou en je collega's hierover.

- vallen om op vrijwillige basis door te werken tot een moment tussen het oDER-leeftijdsonderbrekingsmoment of het nDER-leeftijdsonderbrekingsmoment;
- de verbetering van de consignatievergoeding voor burgermedewerkers en de bijbehorende uitbetalingssystematiek, zodat iedereen, ongeacht de schaal, eenzelfde vast uurbedrag krijgt;
 - een aanvullende vergoeding in de vorm van een toelage voor burgermedewerkers die na hun 55e jaar vrijwillig besluiten om toch te blijven werken in nachtdiensten. Deze toelage ontvangen zij naast de TOD;
 - vijf dagen extra rouwverlof voor defensiemedewerkers die zij binnen twaalf maanden na de uitvaart van eerstegraads familieleden en kleinkinderen kunnen inzetten;
 - de mogelijkheid voor defensiemedewerkers om de collectieve vrije dag tweede pinksterdag om te zetten in een individueel inzetbare keuzeverlofdag, waarbij op de eerstgenoemde dag de aanspraak op de zogeheten ZZF-vergoeding vervalt. ←

Breunis van de Pol bij zijn
afscheid als hoofdbestuurder:

‘MIJN PERSOONLIJKE BAND MET DE MARECHAUSSEEVERENIGING IS ALTIJD GEBLEVEN’

Zoals je elders in deze Interventie kunt lezen, nam de Marechausseevereniging tijdens de 127e Algemene Vergadering (AV) op 24 juni 2026 in Montfoort onder meer afscheid van de 67-jarige Breunis van de Pol. Na in totaal ongeveer 14 jaar lang diverse bestuursfuncties bij onze vereniging te hebben vervuld, waarvan de laatste zes jaar de functie van algemeen secretaris en penningmeester, gaat Breunis nu van zijn welverdiende pensioen genieten. Zijn opvolger binnen het HB is Alexandra Schaap-Zoet, die onlangs na 38 jaar trouwe dienst de KMar verliet en die zich nu vol overgave richt op haar nieuwe bestuurswerk.

Vlak voor zijn officiële afscheid sprak Interventie met Breunis over zijn vele jaren als hoofdbestuurder bij onze vereniging en over zijn toekomstplannen.

Hoe voelt het om juist in deze dynamische tijd voor de KMar afscheid te nemen van het HB?

“Dat voelt oké hoor. De KMar is altijd al een dynamische wereld geweest. Een paar jaar nadat ik in 1990 voor het eerst toetrad tot het HB, werden bijvoorbeeld specifieke rijkspolitietaken van het op te heffen Korps Rijkspolitie overgeheveld naar de KMar, waaronder de politiediensten op luchthaven Schiphol. Begin jaren negentig was er bovendien net zoals nu een dynamisch spanningsveld tussen Defensie als werkgever en de defensiebonden. Binnen dit spanningsveld probeerde de Marechausseevereniging toen al zoveel mogelijk voor leden te bereiken. Destijds had ik het gevoel dat er de nodige samenhang en constructieve samenwerking was tussen de werkgever en de bonden.

De laatste tijd lijkt er helaas wat minder samenhang te zijn, mede door de wat eigenzinnige opstelling van Defensie. Dankzij Reinier van Deelee en Arjen Rozendal als sterke onderhandelaars in het georganiseerd overleg met Defensie verwacht ik echter dat de Marechausseevereniging in staat zal zijn om hierop goed te anticiperen. Vóór hun komst in dit overleg konden we natuurlijk jarenlang terugvallen op René Schilperoort als ervaren onderhandelaar namens onze centrale ACOP.

Ik denk trouwens dat het juist nu belangrijk is om als defensiebonden gezamenlijk op te trekken. Samen kunnen we echt een vuist maken richting Defensie.”

Welke herinneringen bewaar je aan jouw entree in het HB in 1990?

“Dat jaar ben ik tijdens de AV benoemd tot commissaris binnen het HB. Als commissaris was ik onder andere verantwoordelijk voor de portefeuille ‘medezeggenschap’. Na een

onverwachte bestuurswisseling in 1991 vroeg de toenmalige formateur Arie Ros mij of ik algemeen secretaris wilde worden in het HB. Ik stemde in met zijn verzoek. Vervolgens was ik toen bijna drie jaar secretaris.”

Hoe vond je het om je destijds bezig te houden met de medezeggenschap, terwijl dit begrip nog in opkomst was bij Defensie?

“De eerste zaken op medezeggenschapsgebied moesten in die tijd in gang worden gezet en verder worden gestructureerd. Dit maakte mijn bestuurswerk boeiend en leerzaam. In de jaren daarna kwam de nauwe samenwerking tussen onze vereniging en de diverse medezeggenschapscommissies bij de KMar van de grond.

Anno 2026 is de medezeggenschap bij Defensie trouwens uitstekend georganiseerd. Wel blijft het van belang dat MARVER-leden deel uitmaken van alle MC's. Daarom moeten we leden blijven stimuleren om te participeren in de medezeggenschap. Deze participatie is cruciaal. Dankzij de medezeggenschap hebben we namelijk een flinke vinger in de pap als het gaat om het verbeteren van de bedrijfsvoering bij de KMar.

De laatste jaren organiseren we landelijke medezeggenschapsdagen om leden warm te maken voor de medezeggenschap en om uit te leggen welke ondersteuning wij hierbij kunnen bieden. Deze dagen worden drukbezocht.”

Waarom koos je medio 1993 voor een volledige terugkeer naar de KMar-organisatie, waarin je al sinds 1976 actief was?

“Omdat ik bij de KMar een functie bekleedde met onregelmatige diensten en daarnaast als dertiger een gezin had met drie jonge kinderen, bleef er eerlijk gezegd geen tijd meer over voor een bestuursfunctie bij de Marechausseevereniging. Bovendien was destijds het zogeheten vier-centrale-model

‘Anno 2026 is de medezeggenschap bij Defensie uitstekend georganiseerd’

(model waarbij vakbonden worden vertegenwoordigd door in totaal vier vakcentrales binnen het Sectoroverleg Defensie,

red.) in opkomst. Hierdoor kwamen er bij de vereniging bezoldigde, ofwel betaalde bestuursfuncties. Daarom koos ik bewust voor een volledige terugkeer naar de KMar-organisatie en voor een functie op Schiphol.”

Na een actieve loopbaan van bijna 40 jaar, waarin je de laatste tien jaar vooral werkzaam was als liaison-officer in Polen, Spanje en Griekenland, ging je in juni 2016 met leeftijdsontslag. Waarom besloot je je twee jaar later opnieuw beschikbaar te stellen voor het HB?

“Mijn persoonlijke band met de Marechausseevereniging is altijd gebleven. Ik heb vaak geroepen dat ik na mijn leeftijdsontslag zou willen terugkeren in het HB. Na een goed eerste contact met MARVER-voorzitter Sven Schuitema ben ik tijdens een AV in 2018 benoemd tot hoofdbestuurslid. Twee jaar later werd ik algemeen secretaris en penningmeester. Ik vond het zeer waardevol om in deze rollen iets te kunnen betekenen voor onze leden. Mijn rechtvaardigheidsgevoel kwam hierdoor bovendien. Door de jaren heen heb ik er altijd waarde aan gehecht dat de collega's bij de KMar kunnen rekenen op goede rechtspositionele ondersteuning van de Marechausseevereniging. Zij mogen nooit de dupe worden van alles wat er niet goed gaat bij de KMar.

'Het grote vertrouwen in onze vereniging is een stimulans om ons werk zo goed mogelijk te doen'

Helaas wordt hun rechtspositie regelmatig aangetast, doordat Defensie en de KMar afwijken van gemaakte afspraken en regels. Dit is onrechtvaardig en daarom is het belangrijk dat onze vereniging dan voor leden in de bres springt."

Wat is volgens jou de grootste kracht van onze vereniging?

"Dat is de persoonlijke, betrokken en professionele manier waarop de Marechaussee-vereniging opkomt voor de rechtspositie van de KMar-collega's. Ongeveer 85% van de collega's die bij de KMar werkzaam zijn, is MARVER-lid. Het grote vertrouwen in onze vereniging is niet alleen een stimulans om ons vakbondswerk zo goed mogelijk te doen, maar houdt ook de verplichting in om dit vertrouwen continu te blijven waarmaken. Gelukkig krijgen we de laatste jaren veel positieve reacties van leden op de resultaten die de collega's van onze afdeling individuele belangenbehartiging, onze juristen, onze advocaten en onze vrijwillige raads mannen voor hen behalen. De enthousiaste verhalen die zij hierover aan hun collega's vertellen vormen positieve mond-tot-mondreclame. Zo ontdekken steeds meer mensen dat wij heel veel voor hen kunnen betekenen. We behaalden de laatste jaren natuurlijk ook de nodige collectieve successen, waaronder de akkoorden met Defensie en de andere bonden over nieuwe arbeidsvoorwaarden-afspraken voor defensiemedewerkers en het recente arbeidsvoorwaardenresultaat 2026-2028. Een ander succes is de nieuwe Toelage Onregelmatige Dienst voor militairen, waarvoor lang is geijverd. Helaas

werd dit resultaat de afgelopen tijd wat overschaduwd door de problemen bij de uitbetaling hiervan."

Welke eigenschappen maakten jou een goede bestuurder?

"Dat vind ik lastig om over mezelf te zeggen. Binnen het HB heb ik in elk geval altijd naar eer en geweten gehandeld en me maximaal ingezet. Als penningmeester was ik zeer kritisch op de centen van onze vereniging. Dit deed ik altijd vanuit het besef dat deze gelden afkomstig zijn van onze leden die hun contributie betalen. Daarom vond ik het belangrijk om hier zorgvuldig, punctueel en kritisch mee om te gaan. Iemand maakte eens de opmerking 'Als je veel vrienden hebt als penningmeester, dan doe je iets niet goed'. In deze opmerking kan ik me wel vinden. De samenwerking met mijn collega-hoofdbestuurders was altijd heel goed, maar ik durfde wel mijn hakken in het zand te zetten op de momenten dat we het niet eens waren over specifieke uitgaven. Het HB vormde de laatste jaren een hecht team dat altijd op een open en eerlijke manier het gesprek met elkaar aanging. Dit was voor mij de ideale situatie om goed te kunnen functioneren als hoofdbestuurder."

Hoe kijk je naar de toekomst van het Fonds Sociale Zorg (FSZ), dat al heel lang onlosmakelijk is verbonden met de Marechausseevereniging?

"Ik hoop dat het FSZ nauw verbonden blijft met onze vereniging. Ik vind het namelijk belangrijk dat dit fonds ook in de komende jaren sociale zorg en bijstand verleent aan MARVER-leden en hun nabestaanden. Het verlenen van sociale zorg ligt verankerd in onze verenigingsstatuten en dat moet zo blijven. Langdurige zieke collega's en oud-collega's en hoogbejaarde leden, die vaak nog zeer begaan zijn met onze vereniging en met de KMar, waarden de huisbezoeken van de FSZ-vrijwilligers enorm. Ik heb het idee dat jongere leden minder affiniteit

hebben met dit vrijwilligerswerk en dat we het potentieel aan nieuwe ledenzoekers vooral moeten zoeken onder leden die al met leeftijdsontslag zijn. Helaas blijft het een flinke uitdaging om nieuwe vrijwilligers te vinden. Gelukkig houden de inkomsten van de bekende Verjaardags-, Sint-Nicolaas- en Kerstactie van het FSZ en de fysieke winkel en webshop op de Koning Willem III-kazerne in Apeldoorn de laatste jaren gelijke tred. Hierdoor kunnen alle activiteiten van het FSZ prima worden bekostigd."

Zie je ook de toekomst van onze vereniging rooskleurig tegemoet?

"Jazeker, hierover ben ik heel positief gestemd. Als het gaat om de individuele en collectieve belangenbehartiging van onze leden, dan staat de vereniging er anno 2026 uitstekend voor. Zo hebben we een sterke positie in het georganiseerd overleg met Defensie, mede dankzij het feit dat wij samen met onze zusterbond AFMP en FNV Overheid zijn aangesloten bij de ACOP. In dit belangrijke overleg over de collectieve arbeidsvoorwaarden van defensiemedewerkers heeft de ACOP een volwaardige stem. En zoals eerder gezegd, bereiken de collega's van onze afdeling individuele belangenbehartiging, onze juristen, onze advocaten en onze vrijwillige raads mannen al heel lang aansprekende resultaten."

Wat ga je doen na je afscheid bij het HB?

"Ik wil het eerst even rustig aan gaan doen. Daarna hoop ik een ontspannende reis te gaan maken met mijn partner Laura. Begin september vertrekken we vanuit onze huidige woonplaats Lemmer naar Zweden, een prachtig land waar we de afgelopen jaren een aantal keren op vakantie waren. We gaan kijken of we in de nabije toekomst in het zuiden van Zweden een koopwoning kunnen vinden. De komende jaren verwachten we in elk geval met volle teugen te gaan genieten van alle rust, ruimte en natuur die Zweden te bieden heeft. Verder ben ik van plan om regelmatig in een relaxt tempo te gaan wandelen en te gaan fietsen." ←

Alexandra Schaap-Zoet,
opvolger van Breunis in het HB:

‘DE BELANGEN VAN ONZE LEDEN ZIJN MIJN BELANGRIJKSTE DRIJFVEER’

Alexandra Schaap-Zoet is enthousiast over haar nieuwe functie als secretaris en penningmeester binnen het HB. Na jarenlang de functie van tweede secretaris en penningmeester te hebben vervuld, richt zij zich nu op het vroegere bestuurswerk van Breunis van de Pol.

In een interview ontvouwt Alexandra haar ambities als hoofdbestuurslid en vertelt zij over de wervingsactiviteiten waarmee zij zich sinds kort ook bezighoudt.

Onlangs nam je afscheid van je KMar-loopbaan. Hoe kijk je hierop terug?

“Ik vond het een heel fijn afscheid! Op de dag van mijn afscheid haalden de collega's van de motorpool me thuis op. Met een escorte brachten zij mij naar Camp New Amsterdam, waar mijn afscheidsreceptie plaatsvond. Daar ben ik verwend met warme woorden en cadeaus van collega's. Eerlijk gezegd heb ik tot op heden geen enkele moeite gehad met mijn vertrek. Dit komt omdat ik alleen afscheid heb genomen van Defensie en nadrukkelijk niet van de KMar. De blauwe chip kunnen ze namelijk nooit bij mij verwijderen. Als hoofdbestuurslid kom ik bovendien veelvuldig in aanraking met de collega's op de werkvloer. Hierdoor ben ik gevoelsmatig helemaal niet weg bij de KMar.”

Wat vind je ervan om in de voetsporen te treden van Breunis, die de afgelopen jaren secretaris en penningmeester was?

“Al jarenlang was ik naast Breunis tweede

secretaris en penningmeester binnen het HB. Ook verving ik hem op meerdere momenten in zijn functies. Hierdoor heb ik al een aardig beeld van wat mij als secretaris en penningmeester te wachten staat. In mijn vroegere werk hield ik me bovendien regelmatig bezig met verslaglegging, budgettering en archivering. Hierdoor ben ik ervan overtuigd dat ik een succes kan maken van mijn huidige bestuurswerk.”

Wat zijn je huidige ambities als hoofdbestuurslid?

“Ik neem eerst rustig de tijd om me mijn nieuwe bestuursfuncties eigen te maken. Daarna ga ik kijken of ik specifieke taken van mijn collega-bestuurders kan overnemen, zodat zij ontlast worden. Een andere ambitie is om me verder te verdiepen in het overleg met de KMar over individuele zaken van MARVER-leden. Op basis van mijn ruime werkervaring en mijn kennis van de KMar en de Marechausseevereniging geef ik leden met vragen of problemen namelijk al jarenlang allerlei adviezen. Verder ga ik me samen met anderen focussen op het toekomstbestendig maken van onze vereniging. Mijn grootste ambitie is om regelmatig bij leden op de werkvloer langs te gaan en

om dan aandachtig te luisteren naar hun verhalen en ervaringen. Hun belangen zijn namelijk mijn belangrijkste drijfveer in mijn bestuurswerk.”

Je richt je sinds kort ook op onze ledenwerving. Wat doe je precies op dit gebied?

“Voor mijn wervingsactiviteiten ben ik wekelijks op de Koning Willem III-kazerne in Apeldoorn, waar nieuwe collega's worden opgeleid voor de KMar-organisatie. Voor hen ben ik dan het aanspreekpunt namens onze vereniging. Net als de wervers van onze collega-vakbonden verzorg ik aan de hand van de planning van het OTCKMar geregeld presentaties, waarin ik uitleg waarom KMar-collega's er verstandig aan doen om voor de MARVER te kiezen. Vooralsnog maak ik hierbij alleen gebruik van een PowerPointpresentatie. Binnenkort wil ik ook wervingsfilmpjes gaan maken en inzetten, die vervolgens op onze socials kunnen worden gedeeld. Gelukkig kreeg ik trouwens de nodige positieve feedback van leerlingen op mijn eerste presentaties in Apeldoorn. Ik heb op wervingsgebied nog wel het een en ander te leren, maar dit bevestigt voor mij dat ik op de goede weg ben.” ←

127e Algemene Vergadering in teken van afscheid René, Breunis en Roel

In zeer zomerse omstandigheden vond onlangs de 127e Algemene Vergadering van de Marechausseevereniging plaats. Net als in voorgaande jaren was Kasteel Montfoort het decor van de AV, die deze keer onder meer in het teken stond van het afscheid van twee gewaardeerde krachten binnen het MARVER-Hoofdbestuur: René Schilperoort en Breunis van de Pol. Na hun jarenlange inspanningen als respectievelijk vicevoorzitter & onderhandelaar én secretaris & penningmeester gaan zij nu van hun pensioen genieten. Vanwege hun grote verdiensten voor onze vereniging werd René aan het slot van de AV benoemd tot Erelid en kreeg Breunis de waarderingspenning van de MARVER uit handen van onze voorzitter Sven Schuitema.

KRINGVOORZITTERS OMARMEN FOCUSPUNTEN VAN ONZE VERENIGING

Volgens een inmiddels jarenlange traditie opende Sven de AV met een toespraak. “Veel mensen zeggen dat geld niet gelukkig maakt, maar dat het dingen wel eenvoudig maakt,” benadrukte hij aan het begin van zijn speech. “Dit klopt, maar behalve bij Defensie. Sinds het geld bij Defensie over de plinten klotst, verkeren veel mensen binnen de organisatie namelijk in een paniekstand. Het geld moet op. Als het gaat om het kopen van spullen, dan gaat er heel veel goed. Die spullen zijn zichtbaar voor veel mensen in de organisatie, of deze nou al geleverd zijn of pas volgend jaar komen. En als deze zijn besteld, dan is men natuurlijk blij, want men wil werken met goede spullen.”

Plannen maken

Op deze manier kan volgens Sven onterecht de indruk worden gewekt dat de top van de defensieorganisatie goed functioneert. “Het is natuurlijk hartstikke mooi als de staatssecretaris elke week zijn handtekening onder een volgend contract zet voor nog meer goede spullen,” verduidelijkte hij. “Wat was het eigenlijk fijn om de afgelopen jaren een staatssecretaris te hebben die het credo ‘leveren, leveren, leveren!’ hanteerde. In elk geval voor het plaatje. Maar ja, mensen komen niet uit een fabriek. Je moet ze motiveren om bij je te komen werken. En als ze dan gemotiveerd zijn, dan moet je een plekje voor ze hebben. In elk geval een stoel of een arbeidsplaats. Bovendien moeten

ze beschikken over kleding en wapens en ook nog ergens hun werk kunnen doen. Dan wordt het natuurlijk allemaal ingewikkelder. Je moet in dat geval namelijk echt plannen gaan maken.”

Allerlaatste bijdrage

Na het kritische betoog van Sven leverde Breunis als secretaris en penningmeester binnen het HB zijn laatste bijdrage aan de AV. Aan de hand van het digitale jaaroverzicht nieuwe stijl waarin de resultaten van onze vereniging op een kort en krachtige manier zijn uitgelicht, benoemde Breunis enkele highlights van het afgelopen jaar. Hij ging onder andere in op onze prima functionerende verenigingsstructuur die bestaat uit

het HB en zeven Kringen. Verder vertelde hij over de activiteiten van het Fonds Sociale Zorg, dat nauw verbonden is met onze vereniging. "De ledenbezoekers van dit fonds brachten opnieuw diverse bezoeken aan oudere MARVER-leden of hun nabestaanden," benadrukte Breunis. "Helaas is er nog steeds een tekort aan vrijwilligers die dit waardevolle werk willen doen."

Aansprekende resultaten

Breunis stond uitgebreid stil bij de aansprekende resultaten die de collega's van onze afdeling individuele belangenbehartiging, onze vrijwillige raadsmanen en onze eigen advocaten in 2025 behaalden voor honderden individuele leden. "Hiervoor wil ik een woord van grote dank uitspreken richting het hele IB-team." Hierna gaf Breunis een toelichting op het algemene en financiële beleid van onze vereniging in 2025 en op het positief resultaat onderaan de streep. Voor dit beleid verleende de AV uiteindelijk decharge.

Minuut stilte

Net als tijdens voorgaande edities van de AV was er een bijzonder herdenkingsmoment, waarbij een minuut stilte in acht werd genomen voor alle MARVER-leden die ons in 2025 ontvielen. Daarbij gingen onze speciale

gedachten uit naar ons onlangs overleden Lid van Verdienste Hans Keen.

Richtlijnen en focuspunten

Een belangrijk onderdeel van de AV vormen zoals altijd de richtlijnen en focuspunten voor ons verenigingsbeleid. Onze Kringvoorzitters kregen de gelegenheid om hierop hun feedback te geven. Uit hun goed onderbouwde feedback kwam naar voren dat zij onze focuspunten omarmen. In zijn bijdrage benadrukte Ronald Breg, voorzitter van Kring West, dat hij met plezier terugkijkt op het werkbezoek dat het HB recent bracht aan de Brigade Zuid-Holland. In de aanloop naar het daags na de AV gecommuniceerde arbeidsvoorwaardenresultaat 2026-2028 pleitte Ronald voor 'een toekomstbestendige en concurrerende loonontwikkeling voor defensiemedewerkers'. Omdat Johan Bruinsma, voorzitter van Kring Noord, niet aanwezig kon zijn, nam Ronald namens hem de honneurs waar. "Johan is al jarenlang het enige actieve lid binnen Kring Noord en dat is zorgelijk. Verder geeft Johan aan dat hij de recent georganiseerde medezeggenschapsdag als positief heeft ervaren." Anita Knecht, voorzitter van Kring Midden, ging in op alle veranderingen die gaande zijn bij het OTCKMar en op de impact hiervan

voor de collega's daar. Vervolgens passeerden ook diverse relevante ontwikkelingen binnen Kring LTC, Kring Kruid, Kring NAD en Kring Schiphol de revue tijdens de AV.

Jarenlange verdiensten

Sven besteedde volop aandacht aan het afscheid van Breunis van de Pol en René Schilperoort als HB-leden, aan het vertrek van Roel Ridders als ledenwerver bij onze vereniging én aan de entree van Alexandra Schaap-Zoet als nieuwe secretaris en penningmeester binnen het HB. Sven sprak vol lof over de jarenlange verdiensten van Breunis, René en Roel. De waarderingsspenning van onze vereniging reikte hij uit aan Breunis, die zich hierdoor zeer vereerd voelde. Hierna kondigde Sven de benoeming van Roel aan tot Lid van Verdienste. René reageerde vervolgens blij verrast op het nieuws dat hij zich voortaan Erelid mag noemen. Hij richtte een specifiek woord van dank tot diverse bestaande en voormalige collega's van de MARVER en de AFMP met wie hij als onderhandelaar met veel plezier samenwerkte. Tot slot kreeg Lineke Blancy Davidson een bos bloemen uit handen van Sven. Voor haar als geliefde bestuursondersteuner van onze vereniging was het namelijk ook haar allerlaatste AV. ←

Paul Engelbertink,
pensioenambassadeur bij
onze zusterbond AFMP:

‘PENSIOEN IS STRAKS AFHANKELIJKER VAN ECONOMISCHE ONTWIKKELINGEN’

Het ABP, waar het pensioen van burgermedewerkers en militairen is ondergebracht, stapt op 1 januari 2027 over op het nieuwe pensioenstelsel. Veel leden vragen zich af wat deze overstap voor hun pensioen betekent. Ook zijn zij benieuwd of zij in aanmerking komen voor de pensioencompensatieregeling. In dit interview gaat Paul Engelbertink, pensioenambassadeur bij onze zusterbond AFMP, daarom in op de toekomstige pensioenwijzigingen.

‘Straks wordt er gewerkt met persoonlijke pensioenpotjes’

Wat zal er op pensioengebied allemaal veranderen vanaf 1 januari 2027?

“Veel blijft gelukkig hetzelfde. Zo wordt niet getornd aan de AOW, blijf je samen met Defensie premie inleggen en blijf je mee- en tegenvallers met anderen delen in het kader van de solidaire premieregeling. Zo wordt er straks nog steeds collectief gebouwd aan een goed pensioen. Ook ná 1 januari 2027 kun je bovendien rekenen op een levenslang pensioen. De belangrijkste verandering is dat jouw pensioen bij het nieuwe pensioenstelsel afhankelijker is van economische ontwikkelingen. Het wordt transparanter dan nu. Straks wordt er namelijk gewerkt met persoonlijke pensioenpotjes in plaats van met één collectieve pot geld. Verder vinden er veranderingen plaats in het pensioen voor jouw nabestaanden als je komt te overlijden.”

Welke wijzigingen worden doorgevoerd in het partner- en wezenpensioen van iemand die overlijdt voor diens pensionering?

“Bij het huidige pensioenstelsel is de hoogte van het partnerpensioen 70% van het ouderdomspensioen dat je tot jouw pensioen zou hebben opgebouwd en het wezenpensioen 14% van het opgebouwde ouderdomspensioen. Dit is dus het geld dat je ontvangt na jouw pensionering. Bij het nieuwe pensioenstelsel ben je verzekerd op risicobasis. Ben je burgermedewerker? Dan wordt het percentage 41% van je pensioengevend inkomen. Ben je militair? Dan is dit percentage 43%. Werk je in deeltijd? Dan heb je dus een lager salaris en ook een lager partnerpensioen. Laatstgenoemd percentage is afgesproken vanwege de bijzondere positie van militairen. Het partner- en wezenpensioen is in het nieuwe stelsel voor bijna iedereen een verbetering, maar vooral als iemand op jonge leeftijd komt te overlijden.

Volgens de nieuwe pensioenregels is er alleen sprake van een dekking zolang je werkt.

Verander je van werkgever en dus van pensioenfonds? Dan ben je nog drie maanden lang verzekerd. Dit stopt zodra je een dekking hebt vanuit het pensioenfonds van jouw nieuwe werkgever. Je kunt de verzekering trouwens laten doorlopen. De premie wordt dan van jouw persoonlijke pensioenvermogen afgetrokken. Jouw jaarlijks in januari vastgestelde partner- en wezenpensioen beweegt straks meer mee met de economie. Van belang is verder dat het vóór 1 januari 2027 opgebouwde nabestaandenpensioen wordt toegevoegd aan het partner- en wezenpensioen.

Het wezenpensioen voor (stief)kinderen bedraagt bij burgermedewerkers 7% en bij militairen 8% van het pensioengevend inkomen. Zijn er geen ouders meer? Dan wordt dit percentage 14 c.q. 16%. Er is geen maximum verbonden aan het aantal kinderen dat in aanmerking komt voor het wezenpensioen. Dit laatste geldt voor (stief)kinderen tot 25 jaar. Ga je minder werken, waardoor jouw pensioengevend inkomen daalt? Dan heeft dit invloed op jouw nabestaandenpensioen.”

Wat verandert er aan het partner- en wezenpensioen van iemand die overlijdt na diens pensionering?

“Helemaal niets! Het partnerpensioen is levenslang 70% van het ouderdomspensioen, tenzij iemand andere keuzes heeft gemaakt. Zo kan hij of zij er bij het aanvragen van het pensioen voor hebben gekozen om een gedeelte van het nabestaandenpensioen toe te voegen aan het ouderdomspensioen of andersom. Het wezenpensioen is én blijft 14% van het ouderdomspensioen en wordt 28% als er geen ouders meer zijn. Dit laatste geldt voor (stief)kinderen jonger dan 25 jaar. Nu geldt er nog een maximum van vijf kinderen, maar bij het nieuwe pensioenstelsel wordt dit maximum losgelaten.”

Waarom wordt er compensatie verstrekt?

“In de huidige systematiek wordt geen rekening gehouden met het feit dat de premie van jongeren langer kan renderen. Hierdoor

is de opbouw die een deelnemer in het huidige systeem krijgt voor diezelfde premie als hij jong is relatief laag en als hij ouder is relatief hoog. Bij de overstap naar het nieuwe pensioenstelsel op 1 januari 2027 wordt ook deze zogeheten doorsneesystematiek afgeschaft. Daarmee komt er een einde aan deze subsidie van jong naar oud. Door te stoppen met de doorsneesystematiek komen veel werknemers zelf niet meer in die voordelige fase terecht. Hierdoor ontstaat voor hen een nadeel. Jonge deelnemers bouwen in het nieuwe stelsel straks meer pensioen op, omdat hun ingelegde pensioenpremies langer kunnen renderen. Deelnemers van 35 jaar of ouder krijgen daarom een aanvulling of compensatie om het nadelige effect te verminderen. De hoogte hiervan is afhankelijk van iemands pensioengrondslag en leeftijd, de deeltijdfactor en het franchisebedrag.”

Wie komen hiervoor in aanmerking?

“Ben je op 31 december 2026 in actieve dienst? Dan kom je naar rato van het aantal uren dat je werkt in aanmerking voor de compensatie. Ontvang je op die datum een UGM- of FLO-uitkering of een WW-uitkering waarbij je nog 50% pensioenopbouw hebt? Dan heb je recht op 50% compensatie. Ben je arbeidsongeschikt? Dan ontvang je compensatie over het deel waarover premievrij pensioen wordt opgebouwd. De opbouw is standaard 50% voor het arbeidsongeschikte deel. De compensatie is dan ook 50%. Heb je betaald of onbetaald verlof op 31 december 2026 en is er sprake van een volledige pensioenopbouw? Dan heb je recht op een volledige compensatie.

‘De vermogens worden verdeeld volgens een door DNB goedgekeurd transitieplan’

Deze compensatie wordt trouwens eenmalig toegevoegd aan jouw persoonlijk pensioenvermogen.”

Wanneer dreigt iemand de pensioencompensatie mis te lopen?

“Verander je vóór 1 januari 2027 van werkgever en stap je dus over naar een ander pensioenfonds? Dan heb je via het ABP geen recht meer op pensioencompensatie. Het is verstandig om dan te bekijken of jouw nieuwe pensioenfonds al is overgestapt naar het nieuwe pensioenstelsel. Is dat het geval? Dan loop je compensatie mis bij het ABP én bij jouw nieuwe pensioenfonds.”

Is het zinvol om je pensioenbouw aan te vullen om zo een hogere compensatie te ontvangen?

“Ontvang je een arbeidsongeschiktheidspensioen, een UGM-uitkering, een WW+-uitkering of een FLO-uitkering? Dan kun je jouw pensioenopbouw met 50% aanvullen om aan 100% compensatie te komen. Je betaalt dan zowel het werknemers- als het werkgeversgedeelte. Als je bij een ander pensioenfonds ook pensioen opbouwt, dan mag je jouw pensioenopbouw niet aanvullen.”

Wanneer heeft iemand eventueel nog recht op een aanvulling ('samenvallende diensttijd') van het pensioen?

“Ontvang je op 31 december 2026 al een

aanvulling op jouw pensioen? Dan behoud je deze aanspraak bij de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel. Dit is dan geen aparte aanvulling meer, maar een onderdeel van jouw totale pensioen. Heb je op 31 december geen aanvulling? Dan kun je toch recht hebben op een bedrag als je op dat moment de AOW-leeftijd nog niet hebt bereikt. Dit kan het geval zijn als je vóór 1995 pensioen opbouwde bij het ABP en/of je vóór 1996 partnerpensioen opbouwde bij dit pensioenfonds en/of je een partnerpensioen ontvangt dat jouw overleden (ex)partner vóór 1996 opbouwde bij het ABP. Het ABP weet nu nog niet hoe hoog het bedrag is dat pensioendeelnemers zullen ontvangen. De hoogte van dit bedrag is namelijk afhankelijk van de financiële situatie bij het ABP op 31 december 2026.”

Met welke pensioeninformatie komt het ABP de komende tijd naar buiten?

“Vanaf zes maanden voor de overgangsdatum – 1 januari 2027 dus – gaat het ABP voorlopige transitieoverzichten, ofwel de eerste pensioenberekeningen, sturen aan deelnemers. Dit is een prognose van hun toekomstige pensioen. Na de overgangsdatum worden eerst definitieve transitieoverzichten verzonden aan gepensioneerden, arbeidsongeschikten en nabestaanden. Daarna krijgen diegenen die nog pensioen opbouwen meer inzicht in hun persoonlijke

pensioenvermogen. Op zijn vroegst gebeurt dit eind maart.”

Hoe worden de vermogens in de toekomst verdeeld?

“Deze vermogens worden verdeeld volgens een opgesteld transitieplan dat De Nederlandsche Bank heeft goedgekeurd. In dit plan is een evenwichtige verdeling gemaakt, die is gebaseerd op de actuele dekkingsgraad van het ABP op 31 december 2026. Het definitieve transitieplan vind je trouwens via: www.abp.nl/over-abp/het-vernieuwde-pensioenstelsel/tijdelijk-vernieuwde-pensioenstelsel/plannen-vernieuwde-pensioen. Hierbij tref je een tabel aan, die de verdeling van de vermogens bij invaren, ofwel de overgang naar het nieuwe stelsel, weergeeft. Het plan schetst de uiteenlopende scenario's bij een dekkingsgraad vanaf 90% tot en met 125%. Op verzoek van de DNB is er ook een verdeling gemaakt bij een dekkingsgraad boven de 125%.” ←

Check of je in aanmerking komt voor pensioencompensatie!

Twijfel je of je in aanmerking komt voor pensioencompensatie? Scan dan deze QR-code voor een online ABP-tool waarmee je dit kunt checken.

Uw nieuwe thuis begint hier.

Hypotheekadvies op maat, speciaal voor militairen en defensiemedewerkers.

Wij begrijpen uw situatie

Van uw eerste woning tot een verbouwing, verhuizing of verduurzaming, DFD kent de financiële bijzonderheden van uw loopbaan, zoals VEB, TOD en IKB, en vertaalt die naar een hypotheek die écht bij u past.

Tijdens uw loopbaan, maar ook daarna.

Waarom DFD?

- ✓ Maatwerk voor iedere militair
- ✓ Onafhankelijk advies
- ✓ Scherpe tarieven
- ✓ Volledige transparantie
- ✓ Eerste inventarisatie kosteloos

dfd.nl

Verzekeringsspecialist voor Defensie sinds 1994

(040) 20 73 100 | dfd.nl | dfd@dfd.nl

VERENIGING

WAARDEVOLLE WERKBEZOEKEN OP SCHIPHOL EN BIJ BRIGADE ZUID-HOLLAND

Het Hoofdbestuur (HB) van de Marechausseevereniging bracht onlangs in korte tijd zowel een werkbezoek aan de werklocaties van brigades op Schiphol als aan diverse werklocaties van de Brigade Zuid-Holland. In dit artikel doet het HB je uitgebreid verslag van beide visites.

Robert Tacx, voorzitter van de Kring Schiphol van onze vereniging, trad op als dagvoorzitter bij ons eerste werkbezoek aan werklocaties van meerdere brigades op Schiphol. Dit bezoek startte bij de K9- eenheid van de Brigade Operationele Service & Support (BOSS) van de Koninklijke Marechaussee, die daar actief is. Deze met diensthonden opererende eenheid speelt een belangrijke rol bij de beveiliging op Schiphol. Nadat Robert ons had verwelkomd, verzorgde een hondenbegeleider een boeiende demonstratie met zijn diensthond.

Flinke werkdruk

In de nabije toekomst hoopt de K9- eenheid te kunnen gaan werken met 16 combinaties van begeleiders en diensthonden. Mede door ziekte van collega's en de beperkte beschikbaarheid van honden zijn er op dit moment slechts 7,5 combinaties actief. Hierdoor is de werkdruk voor de bestaande K9- collega's de afgelopen tijd flink toegenomen. Dit beperkt hun mogelijkheden om zich via seminars en trainingen te verdiepen in de nieuwste ontwikkelingen op hun vakgebied.

Verkeerscontrole

Vlak voor de vertrekpassage van Schiphol mochten we meekijken bij een verkeerscontrole onder leiding van de afdeling Verkeersondersteuning van de Brigade Politie & Beveiliging (BP&B) van de KMar. Samen met de collega's van de Brigade Grensbewaking (BGB) en motorrijders van de BP&B werd deze verkeerscontrole uitgevoerd. Op de controleplaats benoemden de aanwezige collega's de grootste uitdagingen waarmee zij in hun werk worden geconfronteerd. Een wachtmeester van de Brigade Noord-Holland & Utrecht (BNH&U) vertelde dat hij al vaker meeliep bij de politiedienst van de BP&B,

maar desondanks meermaals tevergeefs solliciteerde naar een functie daar. Wij gaven hem het advies om zijn afwijzing op papier te laten motiveren door de selectiecommissie. Ook adviseerden wij de wachtmeester om collega's te vragen hun positieve werkervaringen met hem te delen, zodat hij deze kan meesturen bij een nieuwe sollicitatie.

Heel positief

's Middags kregen we een rondleiding bij het Expertisecentrum Identiteitsfraude en Documenten (ECID). Erik van Assen, hoofd sectie ECID, verzorgde deze rondleiding. Hij vertelde dat er een laag ziekteverzuim is onder de ECID- collega's en dat twee keer per jaar een sociale activiteit voor hen wordt georganiseerd. Deze activiteit ervaren zij als heel positief. Voor Erik is dit een bevestiging dat het ECID een prima imago heeft bij de collega's. Tijdens onze rondgang langs de diverse bureaus van het ECID merkten we met hoeveel plezier de collega's daar hun werk doen.

Bezoldigingssysteem

Na afloop benoemde Erik een aantal knelpunten in het werk van de collega's. Hij deelde onder andere het verhaal van een collega-opperwachtmeester bij het Bureau Advies, Innovatie & Ontwikkeling (BAI&O), die met zijn kennis en vaardigheden ver boven de rang van opper uitstijgt. Om hem een hogere functie te kunnen aanbieden, is volgens Erik echter een hbo- opleiding vereist. Als reactie hierop benadrukten wij dat de MARVER een voorstander was én is van een bezoldigingssysteem op basis van functie en niet op grond van rang. Tijdens eerdere arbeidsvoorwaardenonderhandelingen werden we het hierover echter niet eens met de andere vakcentrales. Desondanks blijft het onderwerp onze aandacht houden.

Toelage bezwarende omstandigheden

Ter voorbereiding op het bezoek aan de afdeling Arrestantenzorg, Transport en Parkettaken (ATP) op Schiphol spraken we met Sven in 't Veld, brigadecommandant van BOSS. We wisselden onder andere met elkaar van gedachten over senior burgermedewerkers en hun recht op de toelage bezwarende omstandigheden. De toekenning hiervan ligt gevoelig, vooral omdat militaire collega's die hun werk in vergelijkbare omstandigheden doen de toelage niet krijgen.

Justitieel Complex Schiphol

Vervolgens werden we samen met teamleider Marit Schermers van de afdeling ATP rondgeleid bij het Justitieel Complex Schiphol (JCS) aan de overzijde van de Koningin Máximakazerne. De ATP- collega's benadrukten tijdens deze rondleiding dat zij hun werkzaamheden als heel positief en afwisselend ervaren. Alarmerend was echter hun boodschap dat zij alleen bij hoognodige zaken nog contact hebben met de ATP- leiding. Zij zeggen dat zij het vertrouwen in de leiding al een hele tijd geleden zijn verloren.

Meer zichtbaarheid

Samen met Ronald Breg, voorzitter van de Kring West, brachten we onlangs dus ook een bezoek aan verschillende werklocaties van de Brigade Zuid-Holland (BZH). De organisatie en de begeleiding van dit bezoek waren in handen van collega's van deze brigade: de wijkopperwachtmeester maritiem van de BZH, Nick Hoogland, wachtmeester der eerste klasse team 1 bij deze brigade en lid van de medezeggenschapscommissie van het LTC, en een wachtmeester der eerste klasse team 4 en een wachtmeester team 3. De twee laatgenoemde collega's zijn actief bij de Werkgroep Medezeggenschap Brigade Zuid-Holland (WGMZBZH). Het doel van het

bezoek aan de werklocaties van de BZH was om meer zichtbaarheid en verbinding te creëren en om zo beter in contact te komen met onze achterban, onze leden van de BZH. Na afloop konden we drie collega's van de brigade trouwens verwelkomen als nieuwe contactpersonen binnen de Kring West voor de BZH.

Groepsgesprek

Na een hartelijke ontvangst door dagvoorzitter Ruben en een kort openingswoord van onze voorzitter Sven Schuitema, begon ons bezoek met een groepsgesprek over diverse actuele onderwerpen in de kantine van de doorlaatpost Hoek van Holland (HVH). Eén van de gespreksthema's was de wens om het normbedrag van de nieuwe Toelage Onregelmatige Dienst Achteraf (TODA) te verhogen en om dit bedrag te koppelen aan het uurloon. Volgens diverse collega's staat de uit de TODA voortkomende beloning totaal niet in verhouding tot de onregelmatige tijden waarop zij werken. Soms werken zij daarom zelfs bewust niet meer op onregelmatige basis, waardoor er een personeelstekort ontstaat bij het inroosteren. Een veelgehoorde opmerking was dat de TODA negatief opvalt ten opzichte van de cao Rijk. Een ander onderwerp dat de revue passeerde,

was het tekort aan legeringscapaciteit in de regio. Door dit tekort worden collega's soms in een hotel gelegerd. Daarom werd de vraag gesteld of er een regeling in het leven kan worden geroepen, die het mogelijk maakt om een in een hotel genoten maaltijd te kunnen declareren.

Te weinig IBT-momenten

Vervolgens ontmoetten wij de collega's van de doorlaatposten voor het vrachtverkeer, voor personenauto's, voor busjes en campers én voor lopende passagiers op het terrein van Stena Line Hoek van Holland. Deze collega's hadden enkele duidelijke kritiekpunten. Zo benadrukten zij dat er te weinig momenten zijn voor een Integrale Beroepsvaardigheden Training (IBT). Dit is niet alleen bedrijfsvoering, maar ook voor ons als HB een belangrijk punt. Ons advies aan de MC van het LTC en aan de leiding van BZH was om dit onderwerp breder onder de aandacht te brengen binnen de brigade en het LTC.

Vastgoed en infrastructuur

Het vastgoed op doorlaatpost Europoort is te krap en onvoldoende. In het kantoor van de doorlaatpost voor het vrachtverkeer zijn veel kabels en apparatuur zichtbaar in een kleine ruimte. Dit kan naar onze mening zorgen voor onveilige werksituaties. Ook uitten wij onze zorgen over de gezondheid van de daar werkzame collega's, gezien de uitlaatgassen en de harde geluiden. Wij adviseerden daarom om het rapport van VKAM (Veiligheid, Kwaliteitsmanagement, Arbeidsomstandigheden en Milieu, red.) op te vragen. Een mogelijkheid is het organiseren van seizoensgebonden meetmomenten. Ons advies was om dit als WGMZBZH in de lijn of tijdens een overlegvergadering met de BC bespreekbaar te maken.

Brede Grensclaim

In de middag hadden we een ontmoeting met collega's op de hoofdlocatie van de brigade op Rotterdam The Hague Airport. Aansluitend sloten wij op de opstartlocatie

aan bij een briefing voor de late dienst van deze brigade. Vanuit deze locatie verspreiden alle collega's zich over de diverse werklocaties. In de gesprekken met hen kwam onder andere de afdelunit ter sprake. Zij maakten duidelijk dat de groei van het aantal collega's bij deze unit na de reorganisatie LTC Stap 4 achterbleef bij de totale personeelsuitbreiding van de Brigade Zuid-Holland. Deze uitbreiding wordt wél meegenomen in de toekomstige zogeheten Brede Grensclaim. Ons advies aan de MC LTC en aan de Brigade Zuid-Holland is om dit als onderdeel van de evaluatie van de reorganisatie LTC Stap 4 te bespreken in een overlegvergadering met de BC.

Personeelsuitbreiding

Een ander probleem waarover van gedachten werd gewisseld, was het tekort aan parkeerplekken voor het personeel, kastenkamers en kantoren op deze locatie. De oorzaak van dit tekort is de recente personeelsuitbreiding. Omdat de locatie aan zijn maximale bouwkundige capaciteit zit, wordt als tussenoplossing gedacht aan het plaatsen van containers op het parkeerdek- en dak. Ons advies aan de WGMZBZH was om dit in de gaten te houden en om dit vast op de agenda te laten zetten in een overlegvergadering met de BC.

Goed beeld

Wij kijken terug op interessante en waardevolle bezoeken aan verschillende werklocaties van brigades op Schiphol en aan een aantal werklocaties van de Brigade Zuid-Holland. Wij hebben over het algemeen een positieve werksfeer ervaren met mooie, inhoudelijke en professionele gesprekken met de collega's op de werkvloer. Vooral dankzij de leer- en kritiekpunten die zij met ons deelden, kregen wij een goed beeld van de dagelijkse gang van zaken daar en van de werkaspecten die verbetering verdienen. We hebben het voornemen om de komende tijd ook andere KMar-locaties te gaan bezoeken en om daar te vernemen hoe de collega's hun werk ervaren. ←

KRUISWOORDRAADSEL

BONCADEAU!

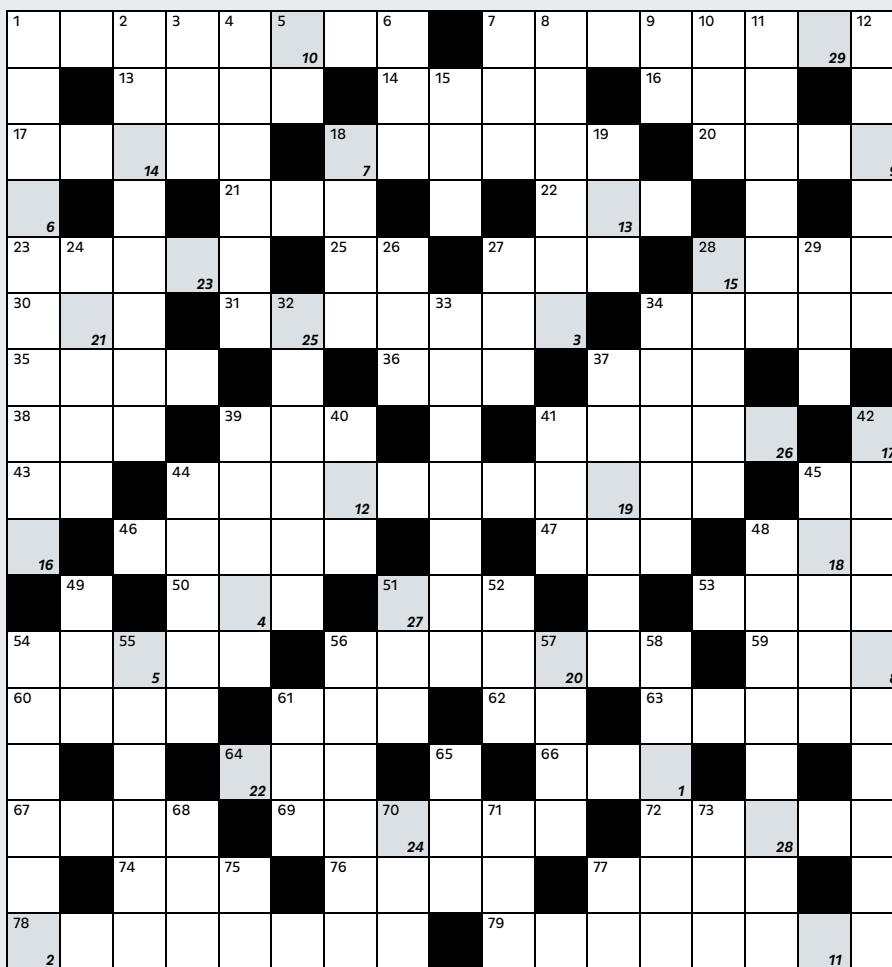
Stuur jouw oplossing van de puzzel vóór **13 oktober 2026** naar de redactie van Interventie via dit e-mailadres: puzzel@marver.nl. Vergeet niet jouw adres te vermelden in de mail, want onder de juiste inzendingen verloten wij een boncadeau ter waarde van 25 euro! Uit de goede oplossingen van de puzzel uit het vorige nummer kwam **Alex Spruitenburg** uit **Benthuizen** als winnaar naar voren.

HORIZONTAAL

1 Afrikaan 7 Grens 13 Denkbeeld 14 ...TROS, fusieomroep 16 Past voor *dag* en *daar* 17 Hoofdstad van Vietnam 18 Dartel, ludiek 20 Parvenu 21 Valleï 22 Okselverfrisser 23 *Spitting ...*, satirische poppenserie 25 Past na *pak* en voor *kap* 27 ... *Luthor*, aartsvijand van Superman 28 Loopvogel 30 Past na *gen* en *gin* 31 Oplosmiddel voor nagellak 34 Klein water 35 ... *Bos*, zanger 36 Korenafval 37 *Wandelende ...*, insect 38 Verbinding 39 Gevoel voor eigen-waarde 41 Uit een nalatenschap verkrijgen 43 Dun, van geringe dichtheid 44 Bijvoorbeeld de Maas tussen Borgharen en Stevensweert 45 ... *Delft*, onderwijsinstelling 46 Zeden 47 Past na *op* en *tot* 48 *La vache ... rit*, zachte Franse kaas 50 ... *Hansse*, zanger van Big City 51 Duw 53 Vuisthandschoen 54 Zeerover 56 Systeem voor fitness 59 Afslagplaats bij golf 60 ... Babel, voetballer 61 Past na *achter* en voor *aan* 62 Nummer van Doe Maar 63 Plaats in Utrecht 64 Bajes 66 Pluspunt, voorkeur 67 Fris 69 Zelfverdedigingssport 72 Groot Grieks eiland 74 Ontkenning 76 Gehoorzaal 77 *Vlaamse ...*, konijnenras 78 Grens 79 Opwindend, avontuurlijk

VERTICAAL

1 Grens 2 Maitresse 3 Zuid-Hollandse voetbalclub 4 Aanvoerder 5 Hij 6 Past na *rolt* en *wentelt* 7 Honderd vierkante meter 8 Vouwblad 9 Noord-Hollandse voetbalclub 10 Onsamenghangend 11 Verovering 12 Mankement 15 Huid 18 Sputum 19 ... *Pistols*, punkband 24 *Heavy ...*, muziekstijl 26 Kledingstuk 27 Durf 28 Uitbouw 29 Stommeling 32 Dooier 33 Adieu 34 Perceel 37 Selectie en rangschikking 39 Vergis-sing, foutmelding 40 Honderd gram 41 Abels moeder 42 Grens 44 *Asterix en de ...*, stripalbum 45 Radio 48 Aziatische vrouw 49 ...-Z, rapper 51 Trek 52 Kraan 54 Een na grootste stad van Polen 55 Octrooi 56 Gereed om in actie te komen 57 Geluidsband 58 Dringend verzoeken 61 *Mevrouw de ...*, typetje van Corrie van Gorp 65 Past na *kop* en voor *kan* 68 *Bruce ...*, acteur 70 ... *de Rivoli*, winkelstraat in Parijs 71 Draagzak 73 Honkbalterm 75 ... *ist wieder da*, satirisch boek en film over Hitler 77 Past voor *ar* en *dar*

OPLOSSING

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29
15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29														

IN MEMORIAM

Op 6 maart 2026 bereikte ons het droevige bericht dat **Jo Goossens** op 5 maart thuis in zijn woning te Kerkrade was overleden. Jo werd op 24 januari 1939 geboren in Schinveld. Toen Jo 19 jaar was, leerde hij bij Dancing Bus in Brunssum de toen 17-jarige Betsy Mulders kennen. In 1962 trouwden zij voor de wet. Het kerkelijk huwelijk werd in 1965 in de Onze Lieve Kerk Sterre der Zee in Maastricht gesloten. Jo begon in 1958 aan de opleiding bij de Koninklijke Marechaussee te Apeldoorn. Hij was trots dat hij tot dit Wapen mocht behoren. Hij beleefde veel mooie dienstjaren, meestal in Limburg. Hij was een fijne collega, rustig en vriendelijk van aard en een persoon met wie je goed kon samenwerken. In de rang van adjudant verliet hij de dienst. In 2015 vierden Jo en Betsy hun gouden huwelijk met een diner bij Van der Valk. Helaas werd Jo geconfronteerd met een hersentumor en met nekletsel. Gelukkig knapte hij weer op, maar de oude Jo keerde niet meer terug. Als er tijdens de bezoeken van het Fonds Sociale Zorg herinneringen werden opgehaald, pinkte Jo vaak een traantje weg. Op 12 maart 2026 is Jo in Crematorium Schifferheide te Kerkrade herdacht tijdens een mooie afscheidsdienst. Een bloemstuk met blauw lint namens de Marechausseevereniging prikte naast de kist. De ledenbezoekers van het FSZ, Van Erp en Cabollet met eega, brachten Jo een laatste eerbetoon. Wij wensen Betsy en familie heel veel sterkte bij het verwerken van hun grote verlies.

Correspondentieadres:
Narcisstraat 36
6466 RV Kerkrade

Op 24 maart 2026 is op 89-jarige leeftijd in Harderwijk **Lida Maria Ooijevaar-Spelt** overleden. Lida was 62 jaar getrouwd met adjudant b.d. Jan Ooijevaar. Zij is geboren in Soest als derde kind in een gezin van vier kinderen. Ze werkte bij Philips op kantoor in Baarn. Na haar huwelijk met Jan heeft zij daar, terwijl Jan in Parijs werkte, nog één jaar gewerkt. Met haar echtgenoot woonde zij ook enige tijd in Mons en drie jaar in Suriname. Lida en Jan hebben twee dochters en drie kleinzonen. Vanaf de geboorte van hun oudste kleinzoon waren Lida en Jan erg betrokken bij zijn opvoeding. Na het overlijden van Jan, besteedde die kleinzoon veel aandacht en zorg aan zijn oma. Lida kampte jarenlang met haar gezondheid. Naarmate zij ouder werd, ging haar gezondheid langzaam achteruit. Dit leidde uiteindelijk tot haar overlijden. Lida stond bekend als een zorgzame, aardige en gastvrije vrouw en een liefdevolle moeder en oma. Zij hield van gezelligheid, de natuur en was betrokken bij haar omgeving. Op zondagen volgde zij op haar iPad de kerkdiensten. De afscheidsplechtigheid van Lida vond op 31 maart jl. plaats in de aula van uitvaartcentrum De Varenhof te Ermelo. Hier verzorgde de dominee de overdenking naar aanleiding van de Bijbellesing Psalm 23. Hiervan geeft de tekst weer hoe Lida in het leven stond. Wij wensen de familie veel sterkte toe bij het dragen van hun verlies.

Correspondentieadres:
IJSbaanweg 9
3851 CP Ermelo

Op 25 maart jl. is mevrouw **Annie Huijzers-Vermaas** na een kort ziekbed op 93-jarige leeftijd te Oud-Beijerland overleden. Annie was sinds 3 mei 2018 weduwe van aoo Jaap Huijzers, die plotseling overleed op 90-jarige leeftijd. Eerder dat jaar vierden zij nog hun 65-jarig huwelijk. Jaap en Annie woonden twaalf jaar met hun beide zoons Martin en Peter in een woning op het terrein van de Brigade Breda. De laatste zeven jaren van haar leven woonde zij in een zorginstelling in Oud-Beijerland; de plaats waar zij ook was geboren. Het laatste FSZ-bezoek eind november 2025 was heel gezellig. Zij haalde vele herinneringen op en wist zich nog veel namen te herinneren van hun tijd bij de Brigade Breda. Annie was een opgewekte en positieve vrouw, ondanks haar hoge leeftijd en haar lichamelijke beperkingen. Na succesvolle ingrepen overleefde zij twee keer slokdarmkanker en éénmaal maagkanker. In de laatste twee jaar kreeg zij ook nog twee TIA's. De laatste twee maanden ging haar gezondheid hard achteruit, nadat zij begin februari longontsteking had gekregen. Zij is vredig ingeslapen. Namens het Fonds Sociale Zorg van de Marechausseevereniging woonde Peter van der Grijn de uitvaart bij en werd een bloemengroet gebracht. Dit werd zeer gewaardeerd door de nabestaanden.

Op 24 april 2026 is op 85-jarige leeftijd in zijn woonplaats Nunspeet **Sake Tijsma** overleden,

1e Luitenant en Lid in de Orde van Oranje-Nassau. Sake kreeg zijn koninklijke onderscheiding in 2007 voor zijn jarenlange inzet als vrijwilliger voor de samenleving. Sake is geboren in Kingmatille (Friesland) en ging in 1960 bij de KMar in opleiding. Hij is onder andere geplaatst geweest in Nieuwersluis, Nunspeet en Seedorf. Zijn laatste functie was pelotonscommandant bij 104 MarEsk. Omdat deze eenheid werd opgeheven, ging Sake op 54-jarige leeftijd met FLO. Tijdens zijn FLO werkte Sake vele jaren als vrijwilliger: 25 jaar als chauffeur voor AMEV; coördinator van de papier ophaaldienst; bij Verzorgingstehuis de Bunterhoek; nachtportier bij Mercure hotel; de Driestwegkerk; de Oranjevereniging; het Rode Kruis en de Zonnebloembootvakantie. Sake hield van fietsen. Zo fietste hij 19 keer de Elfstedentocht. Door al zijn activiteiten en hobby's was Sake niet veel thuis. In de laatste fase van zijn leven was hij van mening dat hij zijn echtgenote Yfke hierdoor tekort heeft gedaan. Yfke, zijn tweede vrouw, nam als een moeder de zorg voor zijn drie jonge kinderen op zich, nadat hun moeder Paula op 39-jarige leeftijd was overleden. Tot vreugde van beiden kregen zij samen nog een dochter. Na het overlijden van Yfke voelde Sake zich ontheemd. Door zijn broze gezondheid werd zijn wereld steeds kleiner. De dankdienst voor het leven vond op 30 april jl. plaats in de Driestwegkerk. Wij wensen de familie veel sterkte toe bij het dragen van hun verlies.

Op 6 mei 2026 is na een periode van afnemende gezondheid in de leeftijd van 88 jaar **Gerrit Wibbelink**

overleden. Gerrit werd geboren in Deventer. Hij begon zijn loopbaan als dienstplichtige bij Defensie in 1959. Daarna stapte hij over naar de Koninklijke Marechaussee. Na de opleiding werd hij geplaatst bij de Brigade Neede. Om een woning te krijgen, 'moest' hij eerst trouwen met zijn Diny. Dit huwelijk heeft ruim 64 jaar mogen duren. Het gezin maakte bij iedere overplaatsing na ongeveer drie jaar een verhuizing mee. Van Groningen naar Assen en later naar Apeldoorn. Bij Gerrit was het 'hakken bij elkaar, geef acht en doorgaan!'. Uiteindelijk kwamen zij weer terug in zijn geliefde Deventer. De laatste jaren van zijn actieve loopbaan werkte hij in Apeldoorn en daarna heeft hij de dienst verlaten. Hij was een sportman in hart en nieren. Daar kreeg hij bij de Koninklijke Marechaussee voldoende ruimte voor. Zijn passies waren wielrennen, voetballen en schaatsen. Voor het vele vrijwilligerswerk dat Gerrit heeft gedaan, ontving hij een koninklijke onderscheiding. Na zijn overlijden wilde Gerrit nog van betekenis zijn en stelde hij zijn lichaam ter beschikking aan de wetenschap. Wij wensen zijn vrouw Diny, kinderen, klein-, en achterkleinkinderen veel sterkte met hun verlies.

 Op 2 juni 2026 overleed op bijna 84-jarige leeftijd **Hans Keen**. Hans woonde in Coevorden met zijn vrouw Jannie. Tijdens zijn werkzame leven was Hans onder andere actief als wachtcommandant op Paleis 't Loo en de Brigades Lobith en Wezep.

Later deed hij dienst op de afdeling Personeelszaken van het District Noord. Daar liep het personeel met hem weg. Hans was een zeer gewaardeerde en sociale collega. Dit laatste kwam ook tot uiting bij zijn jarenlange inzet voor de Marechausseevereniging en in zijn functie als bestuurslid van het Fonds Sociale Zorg. Hiervoor werd hij benoemd tot Lid van Verdienste. Door een verkeersongeval ging de fysieke gesteldheid van Hans vanaf 2002 steeds verder achteruit. De laatste jaren was hij hierdoor steeds minder mobiel. Door een val half april van dit jaar in zijn woning belandde hij in een revalidatiecentrum en vervolgens in het ziekenhuis. Daar werd geconstateerd dat de artsen niets meer voor hem konden doen. Hans koos er toen voor om thuis bij zijn vrouw, kinderen en kleinkinderen te zijn. Op 9 juni namen zij afscheid van Hans en werd hij te Coevorden begraven. Tijdens zijn begrafenis werden de MARVER en het FSZ vertegenwoordigd door voorzitter Sven Schuitema en door een ledenbezoeker.

 Op 4 juni 2026 overleed op 93-jarige leeftijd te Den Haag Aoo bd Jacobus **Johannes van der Heyden**, Lid in de Orde van Oranje-Nassau met zwaarden. Hij was 72 jaar lid van de Marechausseevereniging. Sjaak begon zijn diensttijd in februari 1954 in de Koning Willem III kazerne te Apeldoorn. Hij volgde alle onderofficiersopleidingen bij de KMar en zijn werkterrein was hoofdzakelijk in de regio Den Haag, met uitzondering van

de plaatsing bij de grensbrigade Beek. Dat bleek trouwens van korte duur, want zijn echtgenote Joke was zwanger. Dit was voor hem reden om terug te keren in het Haagse. Daar werd hij geplaatst bij de staf van de bevelhebber der landstrijdkrachten, als vertegenwoordiger van de marechaussee. Zijn laatste functie was commandant van de Wachtbrigade Clingendael. Sjaak was een geliefd collega en stond bekend om zijn sportieve inslag. Dat uitte zich in een jarenlange inzet voor het voetbalteam van de marechaussee Zuid-Holland. Hij was trainer, coach en zorgde voor alles, tijdens de rust en na de wedstrijd. Joke verzorgde de stukjes sinaasappel in doosjes. De spelers noemden hem Costa Pereira, de toenmalige coach van Portugal. Het team was blij dat Sjaak in een grote Opel Captain reed, waardoor het transport van de jonkies van het team gegarandeerd was. Een van die voetballende jonkies was Joop van Goethem, tegenwoordig medewerker van het Fonds Sociale Zorg. Op uitdrukkelijk verzoek van Sjaak was Joop in maart aanwezig op zijn verjaardag. Daar haalden zij hun herinneringen op. Toen bleek pas dat de echtgenote van Sjaak, **Joke van der Heyden-Weerheijm**, op 14 maart 2026 was overleden.

De uitvaartplechtigheid van Joke was enkele weken eerder in dezelfde ruimte van het crematorium. De kleindochters Lotte en Elize vertelden hoe zij zich Opa Sjaak herinnerden. Alles had hij over voor zijn kinderen en kleinkinderen. Er werd verteld over zijn liefde voor zijn volkstuin en vooral kersen plukken

was zijn specialiteit. Zijn dochter Caroline liet de levensloop van Sjaak en Joke de revue passeren. Hierbij meldde zij dat Sjaak erg trots was dat zij, werkzaam bij de Nederlandse politie, min of meer in zijn voetsporen was getreden. Zij gaf aan dankbaar te zijn voor zijn levenslust en zijn onvoorwaardelijke liefde voor zijn gezin. De Marechausseevereniging en het FSZ namen met een delegatie van oud-FSZ'ers met een bloemengroet op passende wijze afscheid van Sjaak van der Heyden, een van onze oudste leden.

Correspondentieadres:
IJsclubweg 26
2593 HJ Den Haag

 Op 5 juni 2026 overleed op 70-jarige leeftijd te Nieuwlande de heer **Arie Pieters**. Op het overlijdensbericht stond deze tekst: 'Als het lichaam niet meer wil en het leven wordt een lijden, mag men dankbaar zijn dat God het komt bevrijden. Veilig in Jezus armen. In liefde losgelaten'. Arie is begraven op natuur-begraafplaats De Mepperdennen in Meppen.

Correspondentieadres:
Veldweg 6
7918 TE Nieuwlande

 Op 19 juni 2026 is na een 'reservetijd' van vele jaren die hem nog gegund waren, omringd door liefde, in zijn eigen huis en in het bijzijn van zijn dierbaren **Cornelis Henricus (Kees) Arends** overleden. Dit zijn de woorden van Kees. Kees had die 'enge' ziekte zoals hij kanker noemde. Nadat bij hem kanker geconsta-

teerd was, begon zijn gevecht hiertegen. Hij belandde gedurende zijn strijd uiteindelijk bij een andere oncoloog in Nijmegen. Daar is hij nog verschillende jaren onder behandeling geweest. Het was een strijd met ups en downs die hij uiteindelijk niet kon winnen. Kees begon in 1974 samen met zijn tweelingbroer Henri bij de Koninklijke Marechaussee. Na de opleiding en de wachtperiode belandde Kees in Noord-Brabant. Een groot deel van zijn carrière speelde zich af op diverse brigades daar. De laatste jaren van zijn carrière was Kees geplaatst bij de recherche in Noord-Brabant. Ook een uitzending naar Joegoslavië viel hem ten deel. Kees was gedurende zijn carrière ook heel actief bij de IPA en dan specifiek bij de motorclub van NBr. Hij zat jarenlang als vrijwilliger in het bestuur. Daarnaast had Kees veel liefde voor het werk van de Dierenambulance. Hij werkte diverse jaren vol overgave op de ambulance en binnen het bestuur. Kees was lid in de Orde van Oranje-Nassau. Zijn crematie vond op 27 juni 2026 plaats.

Correspondentieadres:

Familie Arends

E.D. Dekkerdreef 9

5051 MC Goirle

 Op 28 juni overleed ELNT b.d. **Aldert Kollerie**. Aldert groeide op in Twente als zoon van een rijkspolitieaanvoerder. Een groot deel van zijn leven bracht hij daar door. Aldert was een echte Tukker. Voor zijn dienstplicht koos Aldert voor de Koninklijke Marechaussee. Na zijn dienst-

plichttijd wilde hij graag beroeps worden. Een oom van hem die al werkzaam was bij de KMar deed een goed woordje voor hem en zodoende belandde hij (weer) op het opleidingscentrum. Als marechaussee deed hij dienst op de wachtbrigades en brigades in het oosten van het land. Na de wachtmeesteropleiding keerde hij daar weer terug. Hij werkte in de politiedienst en grensbewaking. In 1982 belandde hij op het Opleidingscentrum. Daar was hij instructeur en klassenbegeleider bij de toenmalige SOB en later SVO. Zijn kennis lag bij het vak Processen-Verbaal en Rapport. Vele oud-collega's kennen Aldert uit die periode. Als laatste was Aldert werkzaam als ELNT op School Schiphol. Van hieruit is hij ook op missie geweest in Bosnië. Naast zijn werk bij de KMar was hij ook jaren keeper bij voetbalvereniging Enter Vooruit. Later verrichtte hij veel werk als scheidsrechter bij de Volleybalbond. Hij floot ook internationale wedstrijden. De activiteiten van de IPA bezocht hij graag. Aldert was een echte familieman. Hij was trots op zijn kinderen en kleinkinderen. Tijdens de bezoeken van het FSZ vertelde hij daar uren over. Hij praatte ook graag over het Twentse land en de periode dat hij daar werkte. De verhalen schudde hij met gemak uit zijn mouw. Het ene verhaal was nog mooier dan het andere. Tijdens de uitvaart heeft majoor b.d. Bart van Engelenburg, als oud-collega en als vriend, stilgestaan bij het leven samen met Aldert. Het FSZ van de Marechausseevereniging werd vertegenwoordigd door Geert Fransen.

VIJFDE MC-LEDENDAG VAN MARECHAUSSEEVERENIGING

 In Camp New Amsterdam (CNA) te Soesterberg vond onlangs de vijfde editie plaats van de MC-ledendag van de Marechausseevereniging. De organisatie was in handen van Marcel van der Stap, dossierhouder 'medezeggenschap' binnen het MARVER-hoofdbestuur. Het doel hiervan was het stimuleren van de onderlinge samenwerking op medezeggenschapsgebied en om zo te zorgen voor meer verbinding tussen onze MC-leden. Diverse hoofdbestuursleden van de MARVER en leden van de MC's waren aanwezig in Soesterberg. Speciale gast was Gerard de Graaff, kaderlid en kaderraadslid binnen de sector Landmacht van onze zusterbond AFMP. Hij heeft jarenlange ervaring in de medezeggenschap. Gerard ging in op de ins & outs van de medezeggenschap bij Defensie, het belang van samenwerking op dit gebied tussen de AFMP en de MARVER en de eerste geplande MC-ledendag van de AFMP. Tijdens informele sessies werd met elkaar van gedachten gewisseld over de optimale rolverdeling tussen iedereen die bij de medezeggenschap betrokken is, over de rol die de centrales hierbij spelen en over de manier waarop de MC's handelen volgens de bestaande wet- en regelgeving. Verder zijn discussies gevoerd over actuele thema's, zoals het zogeheten groeidocument, de groei van het KMar-personeel, de bestaande regelgeving bij Defensie in relatie tot de huidige taken van de KMar, de reorganisatie bij het OTCKMar en het begrip modulair opleiden. Een gezamenlijke lunch vormde de smakelijke afsluiting van de vijfde MC-ledendag. Tijdens deze lunch werd volop nagepraat. Eind dit jaar staat de zesde MC-ledendag van de MARVER gepland.

NAD-BIJEENKOMSTEN KOMEND NAJAAR

Komend najaar verzorgt de MARVER weer een groot aantal regiobijeenkomsten voor niet actief dienende leden. De uitnodigingen worden drie tot vier weken vóór elke bijeenkomst per mail verzonden. Hierbij is ook een agenda gevoegd. Om een bijeenkomst bij te wonen, moet je je vooraf aanmelden. In de mail staat hoe je dit kunt doen. Je kunt je trouwens ook aanmelden via de e-maillink die je aantreft bij elke bijeenkomst in onze online agenda. Deze agenda vind je via www.marver.nl/actueel/agenda.

Brabant-Noord-Oost

maandag 28 september 2026, 13.30 uur
locatie Gemeenschapshuis de Schakel,
Reestraat 49, Volkel

Assen, Groningen & Emmen te Assen

woensdag 30 september 2026, 13.30 uur
locatie Buurthuis De Maasstee,
Maasstraat 25, Assen

Zuid-Limburg

vrijdag 2 oktober 2026, 13.30 uur
locatie Café d'r Klinge, Pancratiusplein 47,
Heerlen

IJsselland

maandag 5 oktober 2026, 10.00 uur
locatie Dorpshuis, Mariënrade 3, Wezep

Apeldoorn/Salland

maandag 5 oktober 2026, 13.30 uur
locatie Wijkcentrum de Stolp, Violierenplein
101, Apeldoorn

Veluwe

dinsdag 6 oktober 2026, 13.30 uur
locatie de Velder, Munnikenhof 17, Ede

Rijk van Nijmegen

woensdag 7 oktober 2026, 13.30 uur
locatie Kulturhus Beek, Roerdompstraat 6,
Beek-Ubbergen

Rijen & De Baronie

vrijdag 9 oktober 2026, 13.30 uur
locatie Cultureel Centrum
't Kraaiennest, Tweeschaar 12, Breda

NO-Veluwe

maandag 12 oktober 2026, 10.00 uur
locatie Zalencentrum De Kiekmure,
Tesselschadelaan 1, Harderwijk

Eemland, Doorn, Utrecht e.o. & 't Gooi

maandag 12 oktober 2026, 13.30 uur
locatie Kantoor MARVER, Johan van
Oldenbarneveltlaan 46, Amersfoort

Twente

woensdag 14 oktober 2026, 13.30 uur
locatie Wijkcentrum 't Lansink,
Twinstraat 8, Hengelo (O)

Kennemerland

vrijdag 16 oktober 2026, 10.00 uur
locatie De Boerderij, Lutulistraat 139,
Hoofddorp

Noord-Holland-Noord

vrijdag 16 oktober 2026, 14.00 uur
locatie MOOC, Spoorstraat 56, Den Helder

Haaglanden

maandag 19 oktober 2026, 13.30 uur
locatie Veteranencafé Heeswijk,
Heeswijkerstraat 10, Voorburg

de Kempen

woensdag 21 oktober 2026, 13.30 uur
locatie Echos Home Oirschot,
Eindhovensedijk 33, Oirschot

Zeeland

vrijdag 23 oktober 2026, 10.00 uur
locatie Wijkcentrum de Spinne, Joseph
Lunslaan 7, Goes

Roosendaal & West-Brabant

vrijdag 23 oktober 2026, 13.30 uur
locatie Wijkcentrum Het Fort,
Bernadettestraat 4, Bergen op Zoom

ZO-Veluwe

maandag 26 oktober 2026, 13.30 uur
locatie Echos Homes Schaarsbergen de
Landing, Deelenseweg 28, Schaarsbergen

Friesland

vrijdag 30 oktober 2026, 10.00 uur
locatie De Fontein,
Goudenregenstraat 77, Leeuwarden

Steenwijk

vrijdag 30 oktober 2026,
13.30 uur
locatie Echos Home Havelte,
Johannes Postweg 5, Darp

Hart van Brabant

maandag 2 november 2026,
10.00 uur
locatie MFA Het Spoor,
Schaepmanstraat 36, Tilburg

de Meijerij

maandag 2 november 2026,
13.30 uur
locatie Perron 3, Hof van
Hollantlaan 1, Rosmalen

Venlo, Roermond & Poort van Limburg

vrijdag 6 november 2026,
13.30 uur
locatie Gemeenschapshuis Kepel,
Kerkstraat 27, Panningen

Rheine & Münster te Ochtrup

woensdag 11 november 2026,
11.00 uur
locatie Hotel-Restaurant
Brinckwirth, Bahnhofstrasse 41,
Ochtrup

Blomberg

vrijdag 13 november 2026,
11.00 uur
locatie Bistro/Lounge/Bar
Spätschicht, Neue Torstrasse 51,
Blomberg

Seedorf te Zeven-Brauel

donderdag 19 november 2026,
11.00 uur
locatie Gasthof Zur Linde,
Wallweg 2, Zeven-Brauel ←

MARVER-JUBILARISSEN IN DE SCHIJNWERPERS

Ook in de tweede uitgave van Interventie in 2026 zetten we, natuurlijk met toestemming van de betrokkenen, de leden in de spotlights die recent precies 50 of zelfs 60 jaar lid waren van onze bond. Dit om aan te geven hoe erkentelijk wij zijn voor hun jarenlange trouw aan de MARVER. Jubilarissen, van harte gefeliciteerd!

50 JAAR

Peter van den Berg

plaats Didam
datum jubileum 1 april 2026

Wim Boeijen

plaats Weert
datum jubileum 1 april 2026

Fred Breijaert

plaats IJzendijke
datum jubileum april 2026

Rob Groeneveld

plaats Breda
datum jubileum 1 juni 2026

Roos Kwakkenbos-Borge

plaats Maastricht
datum jubileum 1 mei 2026

Jack van der Lee

plaats Bad Bentheim
datum jubileum 1 april 2026

Math Lemmens

plaats Einighausen
datum jubileum 1 april 2026

Arie Lunenburg

plaats Nunspeet
datum jubileum 1 juni 2026

Ron Maters

plaats Zuidveen
datum jubileum 1 februari
2026

Freerk Mossel

plaats Dronten
datum jubileum 1 april 2026

Rien Mulders

plaats Roosendaal
datum jubileum 1 april 2026

De heer A.M.J. Van Oorschoot

plaats Breda
datum jubileum 1 april 2026

De heer P. Os

plaats Rotterdam
datum jubileum 1 februari
2026

Wolter Slager

plaats Oldeberkoop
datum jubileum 1 april 2026

De heer G. Speijers

plaats Purmerend
datum jubileum 1 april 2026

Louis Speijers

plaats Almere
datum jubileum 1 februari
2026

Hans Toet

plaats Den Helder
datum jubileum 1 april 2026

Willem van Vark

plaats Hoofddorp
datum jubileum 1 maart 2026

60 JAAR

Huub de Keizer

plaats Wamel
datum jubileum 1 april 2026

Martin Maalcke

plaats Velp (Gelderland)
datum jubileum 1 mei 2026

Gerard van Rijn

plaats Darp
datum jubileum 1 maart 2026

De heer G.H. de Ruiter

plaats Apeldoorn
datum jubileum 1 mei 2026

Bert Schouwstra

plaats Delfzijl
datum jubileum 1 april 2026

Militair anesthesiemedewerker
Luisa Bonanno deelt haar pittige
uitzendervaringen in boek

‘IK WIL HET GESPREK OPENEN OVER PSYCHISCHE PROBLEMEN’

De redactie van Interventie las onlangs met veel interesse het boek ‘Verborgen achter maskers. Tien uitzendingen, één gevecht’ van Luisa Bonanno, sinds 2000 actief als militair anesthesiemedewerker bij Defensie. In dit op 16 april uitgebrachte boek vertelt Luisa op een indringende manier over haar in totaal 10 uitzendingen naar oorlogsgebieden tussen 2002 en 2020, waarvan zeven keer naar Afghanistan. Verder maakt zij lezers deelgenoot van haar worsteling met de beelden, geuren en geluiden van deze uitzendingen die zich nog altijd aan haar opdringen en van de impact van de posttraumatische stressstoornis (PTSS) die zij hieraan overhield.

Geraakt door haar persoonlijke relaas, bezochten wij Luisa onlangs thuis in Barendrecht. “Door in mijn boek alles te delen wat ik in mijn nog vrij jonge leven heb meegemaakt, wil ik mensen inspireren en duidelijk maken dat het oké is om niet oké te zijn,” benadrukt Luisa aan het begin van ons openhartige gesprek in haar woonkamer. Terwijl het buiten losbarstende onweer haar psychische trauma’s door heftige ervaringen in het verleden zichtbaar triggerd, vervolgt zij met wat moeite haar relaas. “In het boek vertel ik over mijn ervaringen als militair anesthesiemedewerker tijdens mijn in totaal 10 uitzendingen naar oorlogsgebie-

den tussen 2002 en 2020 en over de mentale impact die dit tot op de dag van vandaag op mij heeft. Wat dat betreft was het bijbehorende schrijfproces een soort verlengde van de therapie die ik nog altijd volg.”

Herkenbaar verhaal

Tijdens een lokale veteranendag in Medemblik waar zij onlangs een presentatie verzorgde, kreeg Luisa van diverse veteranen te horen dat zij, onder meer door schaamte hierover, net als zij lang in ontkennen zijn geweest over hun psychische klachten na hun uitzendingen. “Zij vertelden dat mijn persoonlijke verhaal hierover heel

herkenbaar was. Door het uitbrengen van mijn boek en door hierover presentaties te geven, wil ik het gesprek openen over de mentale gezondheid van militairen, de gevolgen van ingrijpende gebeurtenissen tijdens uitzendingen bespreekbaar maken en taboes rond PTSS en andere psychische problemen doorbreken.”

Ernstige verwondingen

Luisa speelde al langere tijd met het idee om haar persoonlijke ervaringen vast te leggen in een boek. “Ik wilde namelijk ook een beeld schetsen van mijn werk als anesthesiemedewerker in het ziekenhuis en in de oorlogsgebieden waar ik ben geweest,” verduidelijkt zij. “Veel mensen weten namelijk niet wat dit werk precies inhoudt. Een anesthesiemedewerker is de persoon die tot op het laatste moment contact heeft met een patiënt voordat hij of zij een operatie ingaat en die al diens vitale functies, zoals hartslag, bloeddruk en zuurstofgehalte, controleert tijdens een operatie. In het ziekenhuis in Nederland werkte ik in een relatief veilige omgeving, maar tijdens mijn uitzendingen was dat niet zo. Daar was de werkdruk vaak groot en zag ik ernstige verwondingen en afgerukte ledematen van patiënten die op de operatietafel

MAAK KANS OP HET INDRUKWEKKENDE BOEK VAN LUISA!

➔ Ben jij net als wij onder de indruk van het openhartige interview met Luisa Bonanno en wil je heel graag haar boek 'Verborgen achter maskers. Tien uitzendingen, één gevecht' lezen? Stuur dan nu een e-mail naar info@marver.nl en maak kans op een van de vijf exemplaren van dit boek die wij onlangs hebben ingekocht. Deze exemplaren verloten wij onder alle lezers die per e-mail hun interesse aan ons kenbaar maken.

lagen. Ik maakte tijdens mijn uitzendingen dan ook de nodige heftige dingen mee, zoals raketinslagen in de directe omgeving en het verlies van patiënten en Nederlandse collega's."

Zwaardere last

Na haar uitzendingen merkte Luisa dat haar ervaringen als een steeds zwaardere last op haar schouders drukten. "Toen mijn man - ook veteraan - ziek werd en leukemie bleek te hebben, stortte mijn zorgvuldig opgebouwde beschermingsmechanisme geleidelijk in," memoreert zij. "Ik werkte keihard en ging daarna dagelijks op en neer naar Utrecht waar hij in het ziekenhuis lag. Dat ritme hield me op de been. Toen hij opknapte, kwamen de beelden van mijn uitzendingen in alle hevigheid terug. Vooral het overlijden van patiënten tijdens mijn uitzendingen bleef me achtervolgen. Ik verwijt mezelf niets. Ik kan mezelf in de spiegel aankijken en zeggen dat ik als militair anesthesiemedewerker goed werk heb geleverd. De beelden van mijn uitzendingen lieten me echter niet meer los."

Enorme klap

De diagnose PTSS die Luisa uiteindelijk op 22 augustus 2023 kreeg van een klinisch psycholoog van het ARQ Centrum '45 ervaaarde zij als 'een enorme klap in haar gezicht'. "Ik heb mijn mentale klachten lang gebagatel-

liseerd, omdat ik als anesthesiemedewerker de poort niet uit was geweest en niet had gevochten," erkent zij. "Het idee dat ik last kon krijgen van psychische klachten stond niet in mijn woordenboek als feitelijk en abstract ingestelde persoonlijkheid. Geleidelijk aan werd het mij echter duidelijk dat ik psychische hulp nodig had." Bij ARQ Centrum '45 kreeg Luisa binnen een dag de diagnose PTSS. "De intake duurt daar namelijk de hele dag," licht Luisa toe. "Bij de Militair Geestelijke Gezondheidszorg (MGGZ, red.) in Utrecht heb je meestal een drietal afspraken voordat je deze diagnose krijgt. De mentale klap die ik door de diagnose opliep probeerde ik weg te slikken. Op dat moment groeiden mijn innerlijke worstelingen en mijn twijfels over de toekomst. 'Daar gaat mijn carrière bij Defensie!' was een gedachte die door mijn hoofd ging. Anderzijds was het ook fijn om een diagnose te hebben. Hierdoor kon ik naar de buitenwereld toe woorden geven aan de klachten die ik had. Deze klachten relativeer ik trouwens nog steeds regelmatig. Uit de woorden van mijn psycholoog maak ik op dat ik hoog scoor op complexe PTSS en dat vind ik confronterend."

Belangrijkste boodschap

Op de vraag wat de belangrijkste boodschap is die zij met haar boek wil meegeven, geeft

Luisa een uitgebreid antwoord. "Deze boodschap is dat er meer aandacht zou moeten zijn voor militairen die kampen met de mentale gevolgen van ingrijpende gebeurtenissen tijdens hun werk," benadrukt zij. "Verder vind ik het belangrijk om duidelijk te maken dat veteranen met PTSS vaak onterecht negatief in het nieuws komen. Natuurlijk vinden er wel eens excessen met psychisch beschadigde veteranen plaats, maar ook burgers begaan soms misstappen. Het merendeel van de veteranen neemt gewoon deel aan het arbeidsproces en aan het maatschappelijke leven. Zij zijn psychisch geknakt, maar niet gebroken."

Meer begrip

Luisa hoopt dat veteranen in de toekomst op meer begrip van hun werkgever en hun collega's kunnen rekenen, ondanks het feit dat zij door hun psychische problemen misschien wat anders functioneren en reageren op specifieke situaties. "Ook vind ik dat alle militairen die tijdens een uitzending PTSS hebben opgelopen, in aanmerking moeten komen voor het Draaginsigne Gewonden. Op dit moment voldoen zij vrijwel nooit aan alle criteria hiervoor, waardoor deze erkenning van hun inzet uitblijft. Zelf krijg ik het draaginsigne niet, omdat ik tijdens mijn werk niet direct zou zijn geconfronteerd met fysiek geweld en levensbedreigende situa-

‘Ik heb de mazzel dat ik een doortastende huisarts heb, die ook militair arts is’

ties. Nadat ik met mijn PTSS ‘levenslang’ heb gekregen, doet dit echt pijn. Ik heb dan misschien zelf niet gevochten, maar ik zag wel de schrijnende gevolgen van oorlog terug op de operatietafel en ben tijdens mijn werk bijvoorbeeld bespuugd en in mijn gezicht gestompt door de Taliban.”

Mazzel

In het hoofdstuk ‘Therapieën’ van haar boek beschrijft Luisa haar zoektocht naar de juiste psychische hulp. Dit hoofdstuk opent zij met de veelzeggende omschrijving ‘Ik had geluk’. “Het kan een behoorlijke zoektocht zijn om goede hulp te vinden,” vertelt zij. “Hierbij word je vaak van het kastje naar de muur gestuurd. Ik heb de mazzel dat ik een doortastende huisarts heb, die ook militair arts is. Hij kan goed tussen de regels door lezen

en had dan ook snel in de gaten dat er iets met me aan de hand was. In eerste instantie meldde hij me aan voor de MGGZ, maar daar was toen al een wachtlijst van een half jaar. Gelukkig dacht hij verder en verwees hij me door naar het Veteraneninstituut. Via dit instituut kwam ik dus bij Centrum ‘45 terecht. De multidisciplinaire benadering van psychische problemen daar sprak me meer aan dan de behandelingen bij de MGGZ. Vandaar dat ik qua behandeling uiteindelijk voor dit centrum heb gekozen.”

Nuttige behandeling

In de hoop dat zij op korte termijn weer bij Defensie aan de slag zou kunnen, startte Luisa in november 2023 met High Intensive Trauma Therapy. Daarna volgden met wisselend succes diverse andere therapieën en behandelingen, waaronder EMDR en narrative exposure-therapie. Luisa: “Tijdens de narrative exposure-therapie onderging ik een proefsessie met de relatief nieuwe techniek 3MDR, een psychotherapeutische behandeling voor PTSS. Deze techniek hield in dat ik met behulp van muziek werd teruggebracht naar de uitzendgebieden waar ik geweest ben. Vervolgens herbeleefde ik aan de hand van zeven foto’s mijn heftige ervaringen. Deze aanpak hielp me om de impact van mijn trauma’s wat te verminderen. Ik kreeg minder last van

spontane flashbacks en kon mijn gedachten wat beter reguleren. Recent ben ik weer gestart met 3MDR, omdat tijdens mijn MDMA-behandeling (behandelvorm voor zware trauma’s, red.) alles weer naar boven kwam, inclusief de heftige beelden van mijn uitzendingen.”

Geduld

Enige tijd geleden stuurde Luisa een hulpvraag naar de ledenapp van onze zusterbond AFMP. “Ik wilde namelijk weten hoe het met mijn rechten en plichten stond, nadat ik al een hele tijd ziek thuis zat,” vertelt Luisa, die al 26 jaar lid is van de AFMP. “Vervolgens nam Hans Treffers, sectorhoofd Landmacht van de AFMP, snel contact met mij op. Hij vond dat ik een bijzonder en aangrijpend verhaal te vertellen had. Met alle geduld van de wereld bood Hans hulp toen Defensie me arbeidsongeschikt wilde verklaren en legde hij me uit welke stappen ik vervolgens moest zetten. Hij wist Defensie ervan te doordringen dat ik mijn PTSS opliep tijdens mijn dienstverband bij Defensie en dat ik ook na langere tijd thuiszitten recht had op een volledige doorbetaling van mijn salaris. Op dit moment span ik me trouwens volop in om goed te kunnen re-integreren bij Defensie. Ik hoop mijn werk als anesthesie-medewerker uiteindelijk weer te kunnen oppakken.” ←

133e Algemene Vergadering
van EUROMIL in Stockholm

‘MODERNE DEFENSIE STEEDS AFHANKELIJKER VAN MILITAIRE ÉN CIVIELE INSPANNINGEN’

De grillige geopolitieke situatie in de wereld en het toenemende belang van militaire inzet en van een integrale Europese defensieaanpak waren de belangrijkste discussie-thema's tijdens de recente 133e Algemene Vergadering (AV) van EUROMIL in Stockholm. Namens de MARVER was voorzitter Sven Schuitema aanwezig bij deze AV van de Europese Organisatie van Militaire Verenigingen en Vakbondsorganisaties. Kaderraadslid Gil Bruel vertegenwoordigde er de AFMP.

Organisator van de meest recente AV van EUROMIL was SAMO, de Zweedse Vereniging van Militaire Officiëren. De AV begon met bijdragen van EUROMIL-president Emmanuel Jacob, SAMO-voorzitter Stefan Morin en een openingsrede van generaal Michael Claesson, opperbevelhebber van de Zweedse strijdkrachten. Zij lieten hun licht schijnen op de dynamische ontwikkelingen binnen de Europese Defensie, waaronder de toegenomen

inzet, de NAVO-integratie en het groeiende belang van veerkracht en een integrale defensieaanpak. Verder was er tijdens de AV de nodige aandacht voor de lopende activiteiten van EUROMIL, waaronder een recent actieplan, uiteenlopende lobbywerkzaamheden en actuele beleidsonderwerpen, zoals de grondrechten en arbeidsomstandigheden van militairen in Europa. Een ander gespreksonderwerp was gendergelijkheid binnen de Europese strijdkrachten.

Totale Defensie-model

Generaal-majoor Mikael Frisell, directeur-generaal van het Zweedse Agentschap voor Civiele Bescherming en Veerkracht, verzorgde een presentatie over het uit zijn land afkomstige 'Totale Defensie-model'. Hij benadrukte dat moderne Defensie steeds afhankelijker is van een goede integratie van militaire en civiele inspanningen. Dit roept volgens hem belangrijke vragen op over de rol van militair personeel en over de verantwoordelijkheden en veerkracht in de samenleving. Parallel aan zijn presentatie vond een levendige discussie plaats over 'Veiligheid in het hoge noorden'. Vice-admiraal Ewa Skoog Haslum, chef van de gezamenlijke operaties van de Zweedse strijdkrachten, leidde deze discussie in. Belangrijke gedeelde conclusies waren dat het geopolitieke belang van de regio groeit en dat het noodzakelijk is om de bredere strategische gevolgen voor Europa goed te doorgronden.

Ondervertegenwoordiging vrouwen

In Stockholm werden ook de resultaten gepresenteerd van de inspanningen die EUROMIL verrichtte op het gebied van gendergelijkheid en de inclusie van vrouwen. Volgens een onderzoeksrapport zijn vrouwen nog steeds ondervertegenwoordigd in de strijdkrachten, in organisaties en in leidinggevende posities, ondanks de vooruitgang die in sommige landen is geboekt. De betrokken onderzoekers benadrukten dat hardnekkige structurele belemmeringen, het gebrek aan ondersteuning op maat

en diepgewortelde culturele factoren de vooruitgang voor vrouwen vertragen. In het rapport wordt benadrukt dat gendergelijkheid niet alleen een kwestie is van rechtvaardigheid, maar ook een belangrijke voorwaarde is voor veerkrachtige en effectieve strijdkrachten. Daarom houden de onderzoekers een pleidooi voor een sterke implementatie, betere data en gerichte ondersteuningsmaatregelen.

Apart debat

De uiteenlopende uitdagingen waarmee militairen vandaag de dag worden geconfronteerd, stonden centraal in diverse andere discussies die werden gevoerd. Over de belangrijkste problemen bij het werven van militairen vond een apart debat plaats. Tijdens het debat bleek dat deze problemen in heel Europa spelen. Desondanks werd duidelijk dat de nadruk blijft liggen op het behoud van personeel. Herhaaldelijk kwam in het debat naar voren dat arbeidsomstandigheden, carrièreperspectieven en erkenning hierbij doorslaggevende factoren zijn. De debatdeelnemers gaven aan dat kortetermijnoplossingen, zoals personeelswerving over de landsgrenzen heen, mogelijk wat verlichting kunnen bieden. Zij denken echter dat deze oplossingen geen bijdrage kunnen leveren aan structurele hervormingen. De nationale rapporten van diverse EUROMIL-leden bevestigen dit beeld. Zij wijzen op de toenemende werkdruk, de moeilijkheden bij het aantrekken en het behouden van personeel en op de aanhoudende druk op de arbeidsomstandigheden. Zij benoemen ook een aantal positieve ontwikkelingen, zoals juridische vooruitgang, verbeteringen in salarissen en beloningen en de voortdurende inspanningen om de sociale dialoog te versterken.

Structurele oplossingen

Na afloop van de AV kon een duidelijke conclusie worden getrokken: de uitdagingen van de strijdkrachten zijn in steeds meer Europese landen vergelijkbaar en vereisen structurele oplossingen op de lange termijn. Een andere conclusie aan het slot

was dat geloofwaardige Defensie begint bij de mensen zelf. Het garanderen van eerlijke arbeidsomstandigheden, erkenning en duurzame carrièreperspectieven voor militairen is niet alleen een maatschappelijke noodzaak, maar ook een strategisch vereiste. EUROMIL zal alle gemeenschappelijke zorgen die in Stockholm zijn besproken de komende tijd inbrengen in het Europese defensiedebat. ←

Militairen in Europese landen hebben vergelijkbare uitdagingen

→ De volgende AV van EUROMIL vindt in oktober 2026 waarschijnlijk in Ierland plaats.

KRINGVOORZITTERS

Kring Schiphol
Robert Tacx
schiphol@marver.nl

Kring NAD
Wim Groeneweg
nad@marver.nl

Kring West
Ronald Breg
west@marver.nl

Kring LTC
Christiaan Bouwknegt
ltc@marver.nl

Kring Midden
Anita Knegt
midden@marver.nl

Kring Noord
Johan Bruinsma
noord@marver.nl

Kring Zuid
Anthony van Oosten
zuid@marver.nl

CONTACT

Algemene adresgegevens

Johan van Oldenbarneveltlaan 46
3818 HB Amersfoort
085 - 8900 480
maandag t/m donderdag telefonisch bereikbaar van 11.00 tot 12.30 uur en van 13.30 tot 15.00 uur. Tijdens de overige kantoor tijden tussen 8.30 en 17.00 uur - ook op vrijdag - kun je een terugbelverzoek inspreken via onze voicemail.
info@marver.nl, www.marver.nl
NL49INGB0000513044

Afdeling Individuele Belangenbehartiging (IB)

Je kunt bij onze afdeling Individuele Belangenbehartiging terecht met al jouw juridische en rechtspositionele vraagstukken.
ib@marver.nl

Ledenadministratie

Onze ledenadministratie helpt je met alle vragen over jouw lidmaatschap, ledenvoordelen en verzekeringen.
la@marver.nl

Leden worden vriendelijk verzocht de afdeling ledenadministratie tijdig te informeren over:

- veranderingen in hun persoonsgegevens (naam, adres);
- het verlaten van de dienst om elders te gaan werken;
- een ambtsjubileum, leeftijdsontslag, opname in het ziekenhuis en uitzendingen.

Adreswijzigingen kunnen per brief, e-mail (la@marver.nl), telefoon of via de website worden doorgegeven. Je kunt je lidmaatschap opzeggen door een brief te sturen naar: Johan van Oldenbarneveltlaan 46, 3818 HB Amersfoort, t.a.v. Ledenadministratie. Een opzegging kun je ook via e-mail doorgeven aan onze ledenadministratie.

Sluitingsdatum kopy

Interventie nummer 3, 2026 sluit op 14 oktober en verschijnt op 23 oktober 2026.

Bent u militair?

Verzekerd in én buiten de kazerne.

Standaard verzekeringen dekken niet alle risico's van uw beroep. DFD wél.

Het DFD MaatwerkPakket

Van diefstal op de legeringskamer tot een ongeval tijdens een missie. Met het DFD MaatwerkPakket stelt u zelf uw verzekeringspakket samen, volledig afgestemd op uw situatie.

dfd.nl

Verzekeringsspecialist voor Defensie sinds 1994
(040) 20 73 100 | dfd.nl | dfd@dfd.nl

FONDS SOCIALE ZORG (FSZ)

Voorzitter

Theo Wielens
053 - 572 10 60
06 - 42 16 94 43
voorzitter@fondssocialezorg.nl

Secretaris

Hans Walvius
0577 - 41 16 42
06 - 10 76 93 00
secretaris@fondssocialezorg.nl

Penningmeester

Alexandra Schaap-Zoet
06 - 23 20 14 51
aschaapzoet@marver.nl

Coördinator Zorg en Nazorg (ledenbezoekers)

Bert Tuentner
06 - 10 12 06 97
zorgennazorg@fondssocialezorg.nl

Coördinator verjaardagsactie

Gerrit Sels
0299 - 47 12 42
06 - 22 44 49 26
verjaardagsactie@fondssocialezorg.nl

Coördinator inkoop

Tom Werkhoven
06 - 36 48 50 83
inkoop@fondssocialezorg.nl

Coördinatoren (web)winkel

Frits Aalbers
06 - 10 91 10 65
winkel@fondssocialezorg.nl

Wim Schouten
06 - 23 11 47 24
webwinkel@fondssocialezorg.nl

COLOFON

Uitgave van FNV Veiligheid onder verantwoordelijkheid van de Marechausseevereniging. De Marechausseevereniging is lid van de Algemene Centrale van Overheidspersoneel (ACOP). In deze centrale zitten FNV Overheid (burgerpersoneel Defensie), de MARVER en de AFMP. Zij voeren het overleg in het Sectoroverleg Defensie (SOD).

De inhoud van Interventie valt onder de verantwoordelijkheid van het Hoofdbestuur van de Marechausseevereniging, behoudens artikelen op naam en de inhoud van de opgenomen advertenties. De redactie behoudt zich het recht voor om ingezonden artikelen te weigeren of te redigeren. Niets uit deze uitgave mag worden overgenomen zonder voorafgaande toestemming van de redactie.

redactie Bart Manders, Pauline de Casparis, Reinier van Deelee, Sven Schuitema
Johan van Oldenbarneveltlaan 46, 3818 HB Amersfoort; redactie@marver.nl

ontwerp & vormgeving Margo Witte, concept & design, Amsterdam
oplage 6.500

verschijning Vier keer per jaar

website www.marver.nl
e-mail redactie@marver.nl

druk Senefelder Misset

ledenvoordeelfnv.nl
info@ledenvoordeelfnv.nl
088 368 86 68

LEDENVOORDEEL

PROFITEER VAN AANTREKKELIJKE KORTING MET LEDENVOORDEEL FNV

Ledenvoordeel FNV biedt leden van MARVER flinke kortingen op allerlei producten en diensten. Naast de jaarvoordelen waar je heel het jaar gebruik van kunt maken, bieden we ook tijdelijke voordelen. Deze vind je elke maand op ledenvoordeelfnv.nl. Je kunt je ook inschrijven voor de maandelijkse nieuwsbrief, zodat je nooit een voordeel mist!

TIJDELIJK VOORDEEL

Maandelijks vele nieuwe voordelen op ledenvoordeelfnv.nl

EXIT TOYS 20% OP BUITENSPEELGOED

EXIT Toys is dé specialist in premium buitenspeelgoed. Als lid van Marver krijg je 20% korting op het hele assortiment: van stevige trampolines en speelhuisjes vol geheimen tot klimsets waarop kinderen elke dag nieuwe trucs leren. Bestel eenvoudig online en geef de kinderen salto's, verstoppertjes en klimavonturen in je eigen tuin.

Dit voordeel is geldig t/m 31 augustus 2026

20% KORTING

MEDITATION MOMENTS 60 DAGEN GRATIS MEDITATIE

Als lid van Marver probeer je Meditation Moments 60 dagen gratis. Ontdek meditaties, ademhalingsoefeningen, rustgevende muziek en meer voor betere slaap, minder stress en meer focus. Zonder betaalgegevens en volledig vrijblijvend. Activeer je aanbod via Ledenvoordeel FNV.

Dit voordeel is geldig t/m 31 augustus 2026

60 DAGEN GRATIS

999 GAMES MAAK TIJD VOOR ELKAAR

De mooiste momenten maak je samen. Met een goed spel leg je de telefoon weg en heb je échte aandacht voor elkaar. Ideaal voor de vakantie of een gezellige avond thuis. Als lid van Marver profiteer je nu van 25% korting op geselecteerde spellen of minimaal 50% op pakketten. Tijd voor plezier, verbinding en quality time.

Dit voordeel is geldig t/m 31 augustus 2026

MINIMAAL 50% KORTING

JAARVOORDEEL

MOBIEL.NL ZIT JIJ SLAPEND IN JE MOBIELE ABONNEMENT?

Bij 60% van de mobiele abonnementen is de contractduur al verstreken, maar worden ze stilzwijgend verlengd. Vaak tegen hogere kosten. Zonde van je geld! Als lid van Marver ontvang je € 35,- korting op een nieuw mobiel abonnement. Vergelijk eenvoudig via Mobiel.nl en bespaar vandaag nog.

€ 35,- KORTING

JAARVOORDEEL

KOFFIEVOORDEEL 20% EXTRA KORTING

Geniet nu extra voordelig van de allerlekkerste koffiebonen en cups van Koffievoordeel.nl. Als Marver-lid ontvang je tijdelijk 20% EXTRA korting op alle koffies van Gran Maestro Italiano, Celeste d'Oro en Altezza. Makkelijk te bestellen en snel in huis, met een 100% tevredenheidsgarantie!

20%
EXTRA
KORTING

UNIVÉ 5% KORTING OP JE AANSPRAKELIJKHEIDSVERZEKERING

Een klein ongeluk kan grote gevolgen hebben. Met de aansprakelijkheidsverzekering van Univé ben je verzekerd voor schade die je per ongeluk veroorzaakt. Dat geeft rust. Ook schade door je huisdier is meeverzekerd. Marver-leden krijgen 5% korting. Bekijk je voordeel en regel het eenvoudig online.

5%
KORTING

INVENTUM Huishoudelijke Apparaten MET KORTING

Bestel nu extra voordelig handige huishoudelijke apparaten van Inventum. Met tot wel 50% korting, speciaal voor jou! Alle producten zijn van goede kwaliteit, hebben een mooi design en een scherpe prijs. Inventum geeft altijd 5 jaar garantie op alle apparaten. Dus wie slim is... kiest Inventum!

TOT
50%
KORTING

GREENCHOICE EXCLUSIEF FNV-VOORDEEL BIJ GREENCHOICE

Als lid van Marver profiteer je van scherpe tarieven en aantrekkelijke kortingen op je energiecontract, 100% groene stroom uit Nederland én steun je natuurprojecten via het programma Natuur voor Morgen. Jij kiest, Greenchoice regelt de rest.

VOORDEEL
OP
ENERGIE

Onze jaarpartners:

MIS NIETS! SCHRIJF JE SNEL IN VOOR DE NIEUWSBRIEF OP LEDENVOORDEELFNV.NL

Onder voorbehoud van druk- en zetfouten.

Kijk op de website voor **de speciale maandaanbiedingen!**

UIT DE PRAKTIJK

AANSPREKENDE RESULTATEN OP HET GEBIED VAN INDIVIDUELE BELANGENBEHARTIGING

TWEE EXTRA TREDEN VOOR MARVER-LID

De collega's van onze afdeling individuele belangenbehartiging boksten het onlangs voor elkaar dat een MARVER-lid twee extra treden kreeg toegekend. In een beslissing op een bezwaar dat zij namens hem indienden, oordeelde Defensie dat zijn werkervaring alsnog moest worden meegewogen bij de inschaling in de salaristabel van zijn huidige werk als wachtmeester bij de Koninklijke Marechaussee (KMar).

Ons lid was in het recente verleden actief als handhaver/buitengewoon opsporingsambtenaar (BOA) bij een gemeente in het oosten van Nederland. Hij volgde de initiële opleiding bij de KMar, omdat hij wachtmeester wilde worden. Gedurende deze opleiding werd hij ingeschaald in de opleidingstabel. Na de voltooiing van deze opleiding werd hij bevorderd tot wachtmeester en op basis van zijn leeftijd ingeschaald in trede 1 van de salaristabel. Ondanks het feit dat hij als BOA werkervaring opdeed die relevant was voor zijn werk als wachtmeester, woog zijn nieuwe werkgever deze niet mee bij de inschaling in de salaristabel.

Nota

In de nota 'Startsalaris bij initiële opleiding en plaatsing op functie' is vastgelegd dat de leeftijd op het moment van over-

gang van de opleidingstabel naar de salaristabel en eerder opgedane relevante werkervaring kunnen leiden tot de toekenning van extra treden. Ons lid kreeg een trede vanwege zijn leeftijd, maar geen trede(n) op basis van werkervaring. In bezwaar beargumenteerden wij dat het werk van een handhaver/BOA voor een wezenlijk deel overeenkomt met dat van wachtmeester en dat beide functies op mbo-3 niveau zijn.

Voldoende overeenkomsten

Defensie erkende in bezwaar dat het vroegere werk van ons lid voldoende overeenkomsten heeft met het werk van wachtmeester, ook al heeft een wachtmeester een breder takenpakket. Beide functies draaien om rechtshandhaving gericht op orde en veiligheid én vergen de nodige communicatieve vaardigheden, stressbestendigheid en het vermogen om te de-escaleren. Bovendien is het niveau van de functies vergelijkbaar. Een mooie opsteker voor ons lid is dat hij nu in trede 3 in plaats van trede 1 is ingeschaald.

Denk jij als MARVER-lid ook dat bij de inschaling in de salaristabel geen rekening is gehouden met jouw relevante werkervaring? Neem dan voor hulp en advies contact op met de collega's van onze afdeling individuele belangenbehartiging via ib@marver.nl. ■